

Rapportage thema Digitaal vergaderen

Definitieve versie

Vanwege de coronamaatregelen hebben de besturen van gemeenten, provincies en waterschappen sinds half maart 2020 voornamelijk digitaal vergaderd. Dankzij de tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming kon de democratische besluitvorming per 9 april 2020 onder voorwaarden digitaal doorgaan.

Inmiddels is het digitaal vergaderen meer 'ingeburgerd'. Althans, dat is de hypothese. Aan de hand van een draagvlakpeiling, uitgevoerd door Overheid in Nederland in opdracht van het ministerie van BZK, wil het ministerie van BZK de meerwaarde en het daadwerkelijke draagvlak van het digitaal vergaderen onderzoeken.

De rapportage is opgebouwd uit verschillende hoofdstukken:

[H1. DEELNAME AAN DIGITALE VERGADERINGEN](#)

[H2. ERVARINGEN DIGITALE VERGADERINGEN](#)

[H3. TOEKOMST DIGITAAL VERGADEREN](#)

[H4. VERVULLEN TAKEN OF ROLLEN](#)

[H5. DEELNAME AAN GEMENGDE VERGADERINGEN](#)

[H6. ERVARINGEN GEMENGDE VERGADERINGEN](#)

[H7. ONDERZOEKSVERANTWOORDING](#)

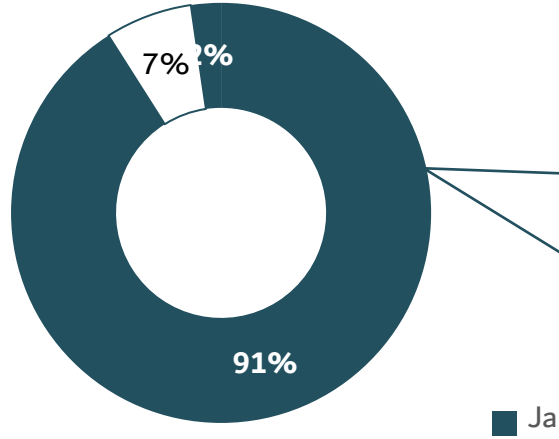
LEESWIJZER RAPPORT

Onder aan de pagina staat links in de balk de vraag geformuleerd; rechts in de balk staat weergegeven aan wie de vraag gesteld is (Basis=). Als de vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld, dan staat dit hier weergegeven. Naast het totaalniveau zijn de resultaten ook geanalyseerd op subniveau, waar alleen relevante significante resultaten worden toegelicht. Hierbij is gekeken naar de variabele doelgroep en functie (van de doelgroep gemeente).

Eerst wordt het subniveau doelgroep weergegeven. Dit zijn de resultaten op gemeente-, provincie- of waterschapniveau; deze resultaten worden aangeduid met de termen "Gemeente" (raadsleden + griffiers gemeente = G), "Provincie" (Statenleden + Statengriffiers = P) en "Waterschap" (AB-leden = W). Vervolgens worden de resultaten op gemeenteniveau verder verdiept op functie. Bij de variabele functie worden de resultaten aangeduid met de termen "Griffiers" (griffiers gemeente = G) en "Volksvertegenwoordigers" (raadsleden = V).

H1. DEELNAME AAN DIGITALE VERGADERINGEN

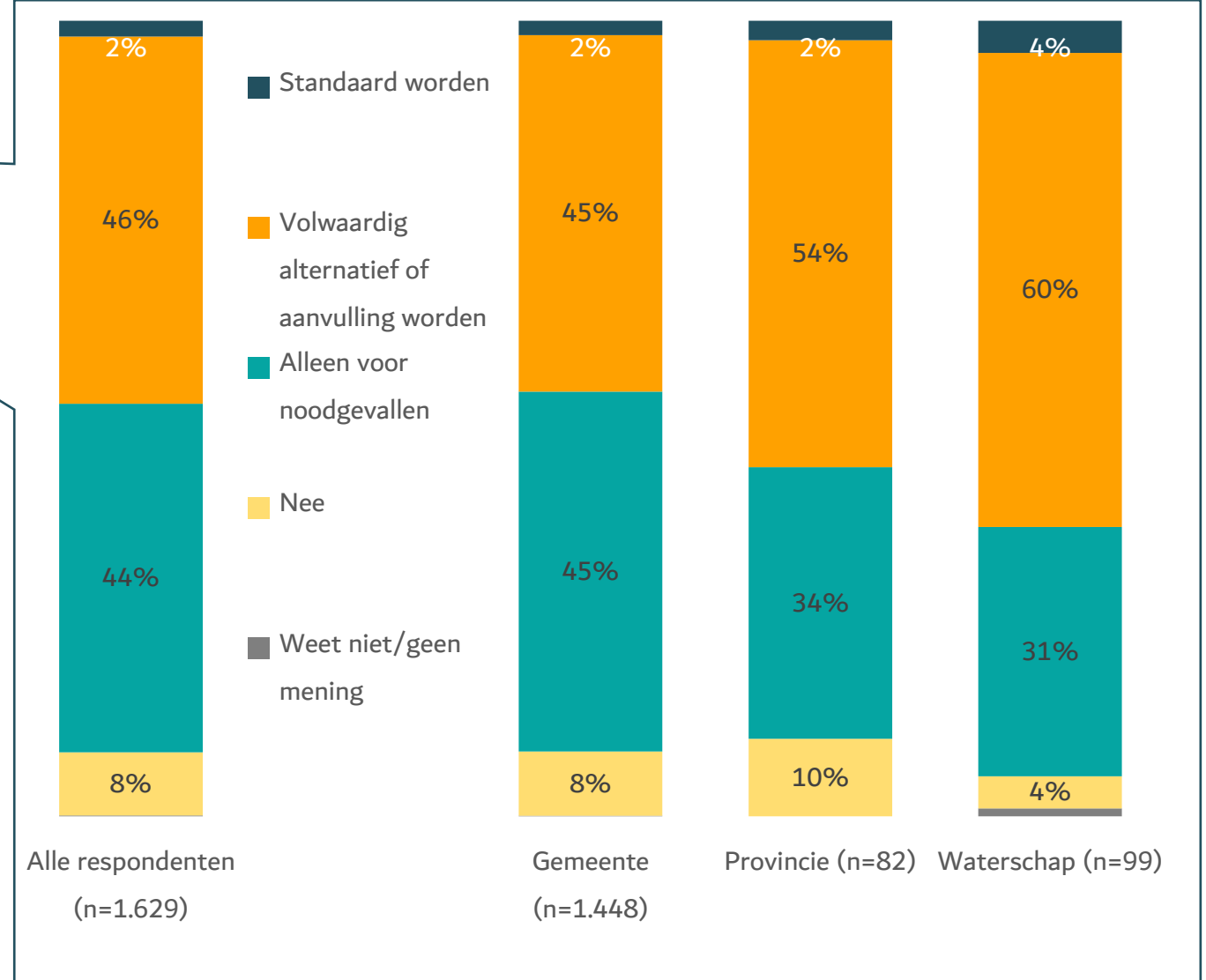
Het overgrote deel, 80% van de respondenten, heeft de afgelopen maanden deelgenomen aan één of meerdere digitale vergaderingen.

Van deze deelnemers aan digitale vergaderingen geeft 46% aan dat het een volwaardig alternatief of aanvulling mag worden op fysiek vergaderen; 44% wil het alleen inzetten bij noodgevallen.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Provincie (98%) en het Waterschap (93%) nemen relatief vaker deel aan digitale vergaderingen, vergeleken met de gemeente (78%).

Provincie (54%) en het Waterschap (60%) geven dan ook relatief vaker aan dat het een volwaardig alternatief of aanvulling mag worden (G=45%). De gemeente kiest juist vaker om het alleen voor noodgevallen in te zetten.

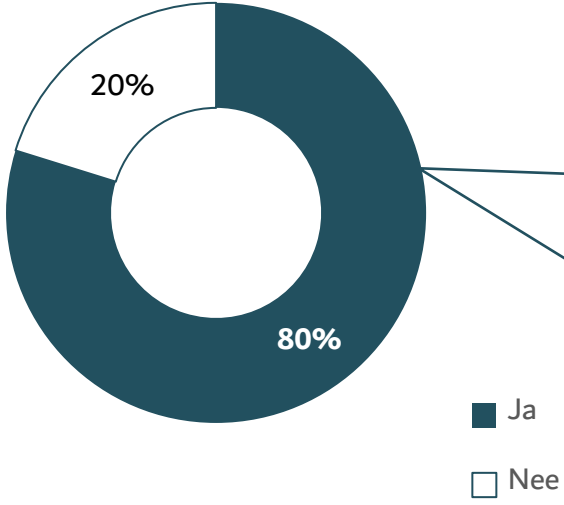
V1. Heeft u in de afgelopen maanden deelgenomen aan één of meerdere digitale vergaderingen?
 V2. Moet digitaal vergaderen voor gemeenteraden in de toekomst mogelijk blijven?

Basis: respondenten die wel deelnemen aan digitale vergaderingen

VERGADERINGEN IN TOEKOMST – DEELNEMERS

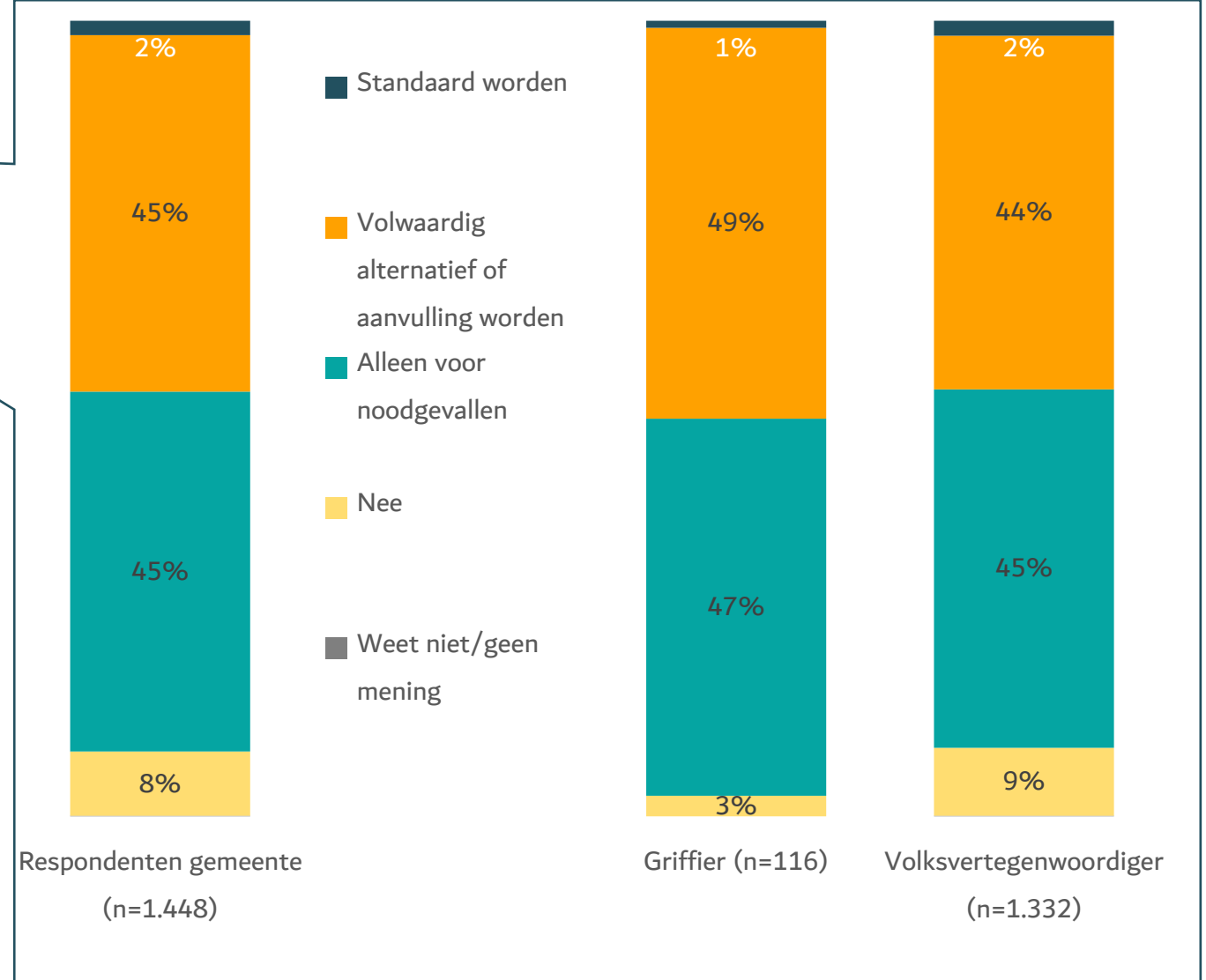
VERDIEPING GRIFFIER /VOLKSVERTEGENWOORDIGER

VERDIEPING OP FUNCTIE

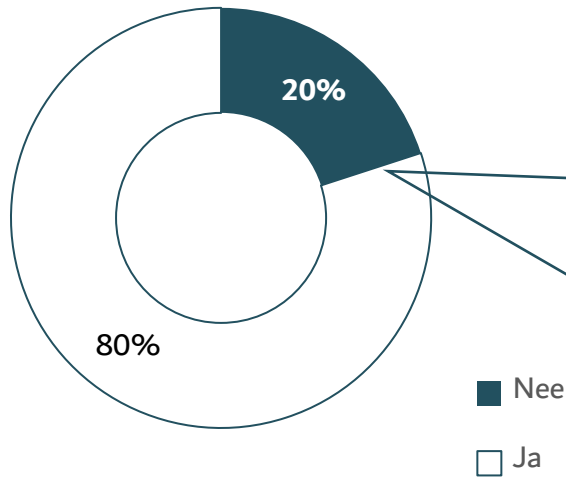
Griffiers (90%) nemen relatief vaker deel aan digitale vergaderingen, vergeleken met volksvertegenwoordigers (77%)

De meerderheid van beide doelgroepen geeft aan dat het een volwaardig alternatief of aanvulling mag worden (G=49%, V=44%), óf dat het alleen voor noodgevallen ingezet mag worden (G=47%, V=45%). De volksvertegenwoordigers geven relatief vaker aan dat digitaal vergaderen in de toekomst niet mogelijk moet zijn.

V1. Heeft u in de afgelopen maanden deelgenomen aan één of meerdere digitale vergaderingen?
V2. Moet digitaal vergaderen voor gemeenteraden in de toekomst mogelijk blijven?

Basis: respondenten die wel deelnemen aan digitale vergaderingen

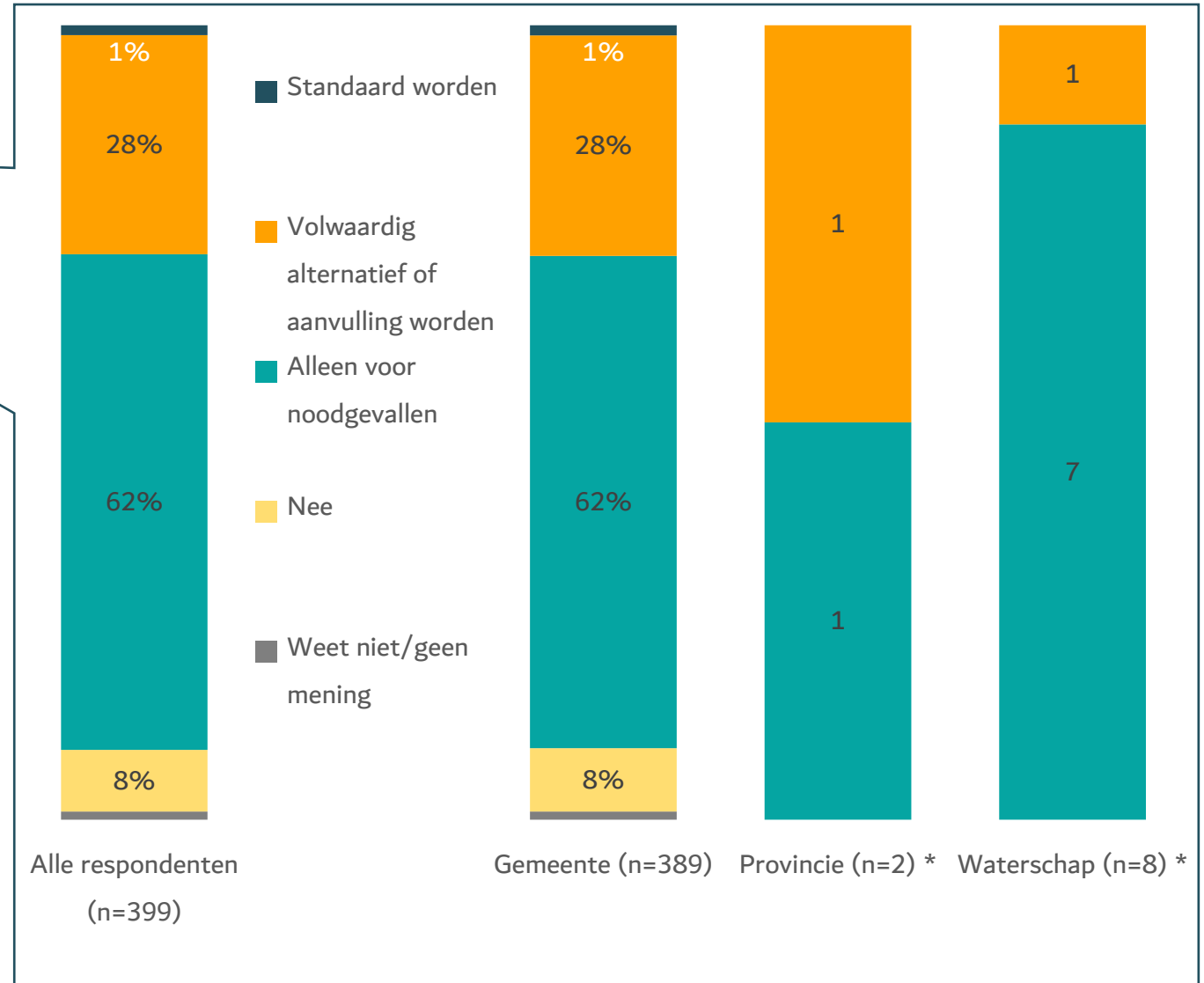
Van respondenten die **niet** hebben **deelgenomen** aan digitale vergaderingen geeft 62% aan het alleen in te willen zetten bij noodgevallen; voor 28% mag het een volwaardig alternatief of aanvulling worden op fysiek vergaderen.

REDENEN OM NIET DEEL TE NEMEN

De voornaamste reden om niet deel te nemen aan digitale vergaderingen is dat er geen digitale vergaderingen hebben plaatsgevonden in de organisatie (94%). Het niet meedoen vanwege technische redenen en/of persoonlijke redenen wordt slechts door een enkeling genoemd als reden.

VERDIEPING OP DOELGROEP

** In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven; ook worden geen (significante) verschillen benoemd.*

V1. Heeft u in de afgelopen maanden deelgenomen aan één of meerdere digitale vergaderingen?

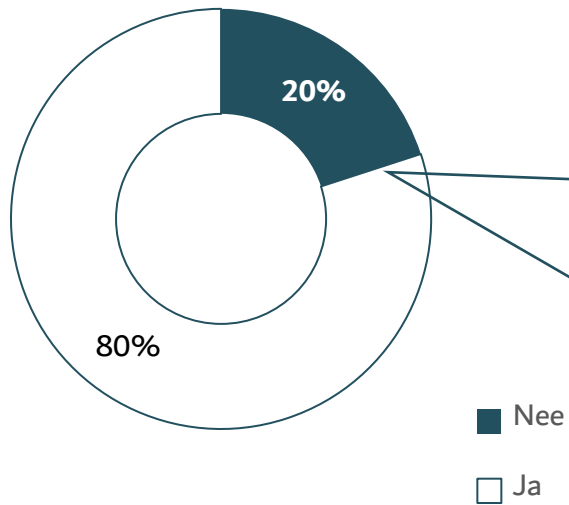
V1.1 Wat is de reden dat u in de afgelopen maanden niet heeft deelgenomen aan één of meer digitale vergaderingen?

V2. Moet digitaal vergaderen voor gemeenteraden in de toekomst mogelijk blijven?

Basis: respondenten die niet deelnemen aan digitale vergaderingen

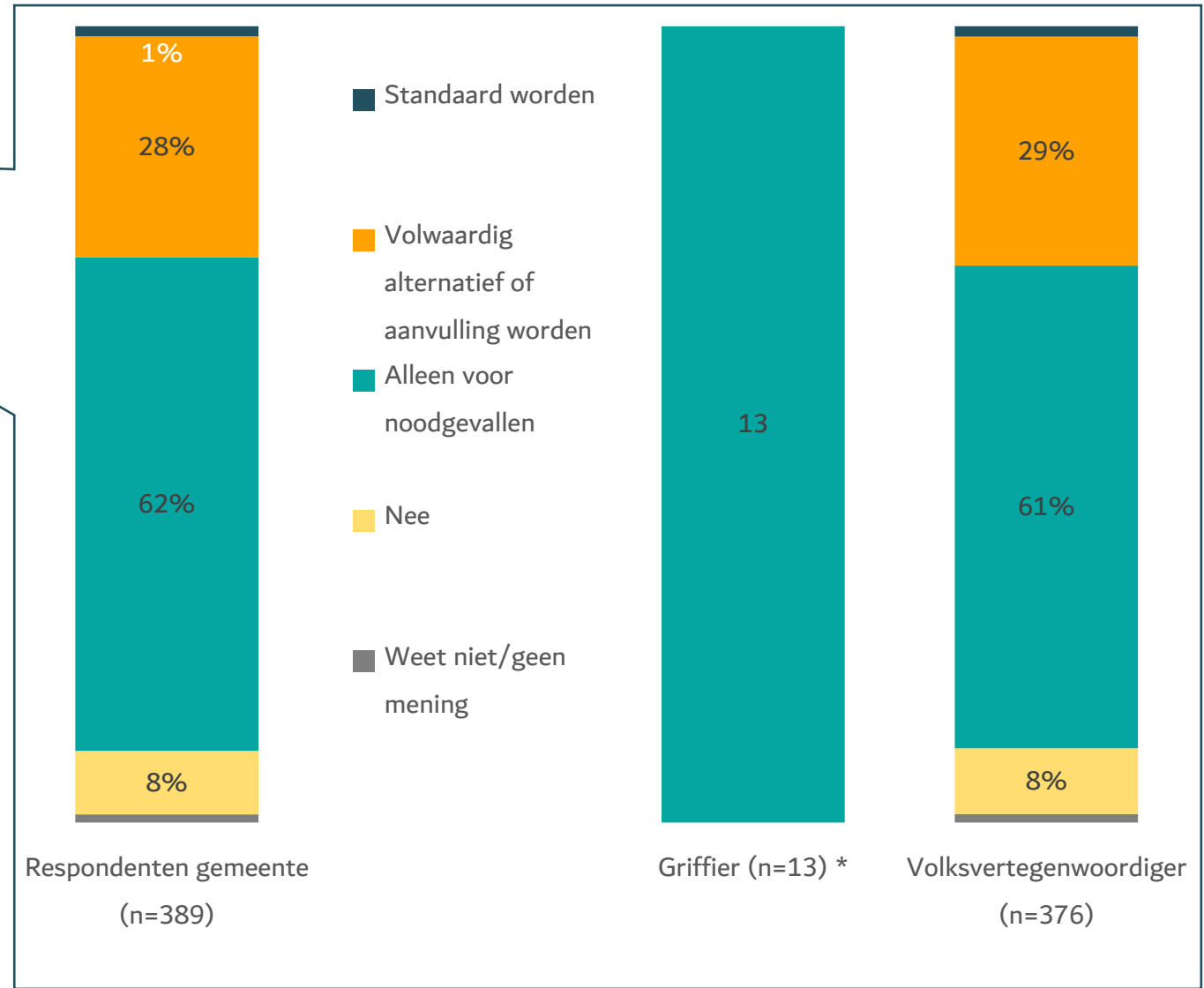

VERGADERINGEN IN TOEKOMST – NIET-DEELNEMERS

VERDIEPING OP FUNCTIE

** In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven; ook worden geen (significante) verschillen benoemd.*

V1. Heeft u in de afgelopen maanden deelgenomen aan één of meerdere digitale vergaderingen?

V1.1 Wat is de reden dat u in de afgelopen maanden niet heeft deelgenomen aan één of meer digitale vergaderingen?

V2. Moet digitaal vergaderen voor gemeenteraden in de toekomst mogelijk blijven?

Basis: respondenten die niet deelnemen aan digitale vergaderingen

H2. ERVARINGEN DIGITALE VERGADERINGEN

Verdeeld over drie slides staan de ervaringen met digitale vergaderingen verwerkt. Zeer wisselende ervaringen zijn er over digitale vergaderingen, zowel positieve als negatieve ervaringen worden gegeven door de respondenten. Bijna de helft van de respondenten (48%) bevalt het digitaal vergaderen goed, 30% geeft aan het hier niet mee eens te zijn.

Een ruime meerderheid geeft aan dat digitaal vergaderen de deelname vergemakkelijkt doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen; 68% is het hier (zeer) mee eens. Daarnaast geeft 62% aan dat het digitaal vergaderen kosten- en tijdsbesparend is. Driekwart van de respondenten (afgerond 75%) geeft aan dat digitaal vergaderen slecht is voor het plezier en saamhorigheid, ook bevalt bij (afgerond) 69% het digitaal vergaderen minder dan het gewoon fysiek vergaderen.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Het Waterschap (55%) geeft relatief vaker aan dat het digitaal vergaderen goed bevalt, ten opzichte van de gemeente (48%) en de provincie (43%).

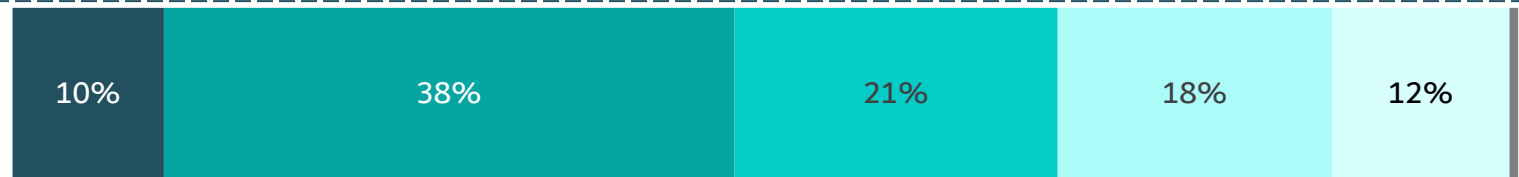
Bij alle drie de doelgroepen is de meerderheid het eens met stelling 2.2 'Digitaal vergaderen ging beter dan ik vooraf dacht' (G=54%, P=59%, W=59%). Echter geeft de gemeente (20%) relatief vaker, ten opzichte van het Waterschap (12%), het antwoord (zeer) mee oneens.

VERDIEPING OP FUNCTIE

Bij beide functies geven de meeste respondenten aan dat digitaal vergaderen goed bevalt (G=51%, V=47%). De volksvertegenwoordigers (31%) geven echter relatief vaker aan dat ze het niet eens zijn met de stelling dat digitaal vergaderen goed bevalt (G=24%).

Bij zowel de griffiers (77%) als de volksvertegenwoordigers (52%) is de meerderheid het eens met stelling 2.2 'Digitaal vergaderen ging beter dan ik vooraf dacht'. De griffiers zijn het echter relatief vaker eens met de stelling; volksvertegenwoordigers (21%) zijn het relatief vaker oneens met de stelling (G=8%).

2.1 Digitaal vergaderen is me goed bevallen

2.2 Digitaal vergaderen ging beter dan ik vooraf dacht

■ Zeer mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Zeer mee oneens ■ Weet niet/geen mening

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij alle drie de doelgroepen is de meerderheid het eens met stelling 2.3 'Met een goed digitaal vergadersysteem zou digitaal vergaderen een stuk gemakkelijker worden' (G=58%, P=59%, W=58%). Echter geeft de gemeente (19%) relatief vaker, ten opzichte van het Waterschap (12%), het antwoord (zeer) mee oneens.

Bij stelling 2.4 'Digitaal vergaderen werkt alleen goed in vergaderingen van kleine gezelschappen' zijn geen significante verschillen in ervaringen tussen de doelgroepen te benoemen.

De gemeente (69%) geeft vaker aan dat het digitaal vergaderen minder bevalt dan gewoon fysiek vergaderen (2.5), het Waterschap (60%) is het hier relatief minder vaak (zeer) mee eens.

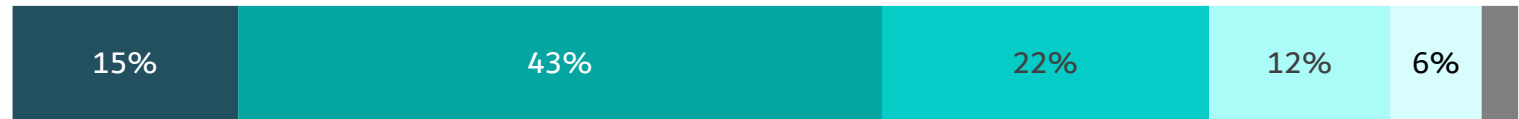
VERDIEPING OP FUNCTIE

Ook bij de griffiers en volksvertegenwoordigers is de meerderheid het eens met stelling 2.3 'Met een goed digitaal vergadersysteem zou digitaal vergaderen een stuk gemakkelijker worden' (beide 58%). Echter geven de volksvertegenwoordigers (19%) relatief vaker het antwoord (zeer) mee oneens (G=9%).

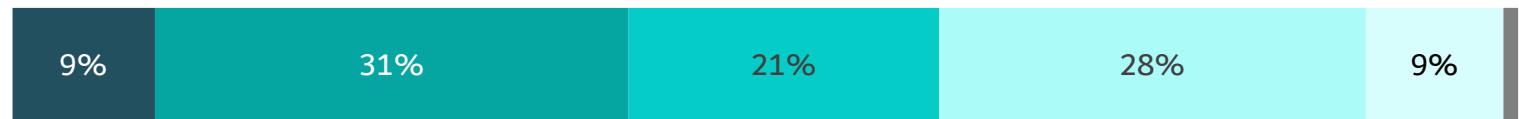
Bij stelling 2.4 'Digitaal vergaderen werkt alleen goed in vergaderingen van kleine gezelschappen' is op hoofdniveau geen uitgesproken voorkeur. De volksvertegenwoordigers (41%) zijn het relatief vaker eens met de stelling (G=34%); de griffiers (48%) zijn het relatief vaker oneens (V=36%).

De griffiers (74%) geven vaker aan dat het digitaal vergaderen minder bevalt dan gewoon fysiek vergaderen (2.5), de volksvertegenwoordigers (69%) zijn het hier relatief minder vaak (zeer) mee eens.

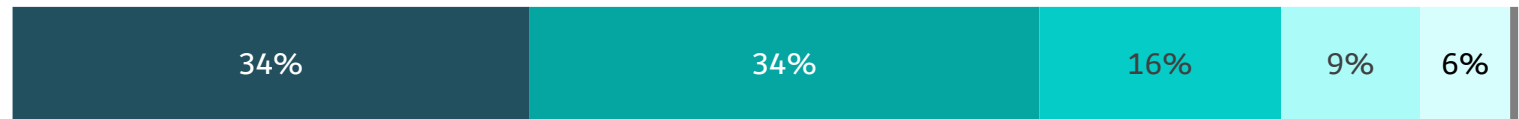
2.3 Met een goed digitaal vergadersysteem zou digitaal vergaderen een stuk gemakkelijker worden

2.4 Digitaal vergaderen werkt alleen goed in vergaderingen van kleine gezelschappen

2.5 Digitaal vergaderen bevalt me minder dan gewoon fysiek vergaderen

■ Zeer mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Zeer mee oneens ■ Weet niet/geen mening

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij alle doelgroepen is de meerderheid het (zeer) eens met de stelling dat het digitaal vergaderen de deelname vergemakkelijkt door drempels al reistijd en fysieke beperkingen worden weggeomen (2.6: G=68%, P=73%, W=76%). Het Waterschap geeft echter vaker aan, ten opzichte van de gemeente, het hier mee eens te zijn. De gemeente (15%) en provincie (16%) geven daarnaast, in vergelijking met het Waterschap (8%), vaker het antwoord (zeer) mee oneens.

In verhouding geven de doelgroepen het vaakst het antwoord (zeer) mee oneens bij de stelling dat het digitaal vergaderen de lokale democratie transparanter maakt (2.7: G=57%, P=51%, W=44%). De gemeente is het hier vaker, ten opzichte van het Waterschap, mee oneens. Tussen de doelgroepen gemeente (15%) en Waterschap (20%) is het Waterschap het relatief vaker (zeer) eens met de stelling.

Bij alle drie de doelgroepen is de meerderheid het eens met stelling dat digitaal vergaderen kosten- en tijdbesparend is (2.8: G=61%, P=72%, W=78%). De provincie en het Waterschap geeft relatief vaker dan de gemeente aan het hier (zeer) mee eens te zijn. De gemeente (15%) geeft relatief vaker, vergeleken met het Waterschap (6%), het antwoord (zeer) mee oneens.

VERDIEPING OP FUNCTIE

Bij beide doelgroepen is de meerderheid het (zeer) eens met de stelling dat het digitaal vergaderen de deelname vergemakkelijkt door drempels al reistijd en fysieke beperkingen worden weggeomen (2.6: G=74%, V=67%). De griffiers geven relatief vaker aan het hier mee eens te zijn.

Ook bij de griffiers (61%) en volksvertegenwoordigers (57%) geven de respondenten het vaakst het antwoord (zeer) mee oneens bij de stelling dat het digitaal vergaderen de lokale democratie transparanter maakt (2.7). De volksvertegenwoordigers (15%) geven relatief vaker het antwoord (zeer) mee eens (G=6%).

Dit is bij de stelling dat digitaal vergaderen kosten- en tijdbesparend is (2.8) ook het geval. Hier is de meerderheid het (zeer) eens met de stelling, alleen zijn de volksvertegenwoordigers (62%) het relatief vaker eens (G=50%). De griffiers (24%) geven relatief vaker het antwoord (zeer) mee oneens (V=14%).

2.6 Digitaal vergaderen vergemakkelijkt het deelnemen, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen

2.7 Digitaal vergaderen maakt de lokale democratie transparanter

2.8 Digitaal vergaderen is kosten- en tijdbesparend

■ Zeer mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Zeer mee oneens ■ Weet niet/geen mening

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij de stelling dat digitaal vergaderen de kwaliteit van besturen verhoogd (2.9) is bij alle drie de doelgroepen de meerderheid het (zeer) mee oneens (G=64%, P=58%, W=58%). Het Waterschap (13%) is het relatief vaker eens met de stelling, ten opzichte van de gemeente (7%).

Ook bij de stelling dat digitaal vergaderen slecht is voor het plezier en de saamhorigheid (2.10) is bij alle drie de doelgroepen de meerderheid het (zeer) eens (G=75%, P=72%, W=67%). De gemeente is het relatief vaker eens dat het slecht is voor het plezier en de saamhorigheid, ten opzichte van het Waterschap. Het Waterschap (17%) geeft relatief vaker het antwoord (zeer) mee oneens, vergeleken met de gemeente (11%) en provincie (9%).

Bij stelling 2.11 'Digitaal vergaderen is goed vast te leggen in een helder (permanent) juridisch kader' zijn geen relevante verschillen in ervaringen te benoemen tussen de doelgroepen.

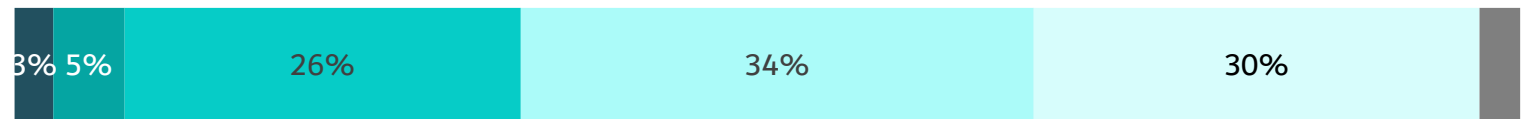
VERDIEPING OP FUNCTIE

Bij de stelling dat digitaal vergaderen de kwaliteit van besturen verhoogt (2.9) is de meerderheid het (zeer) oneens (G=70%, V=64%). Volksvertegenwoordigers zijn het relatief vaker oneens dat digitaal vergaderen de kwaliteit van besturen verhoogt.

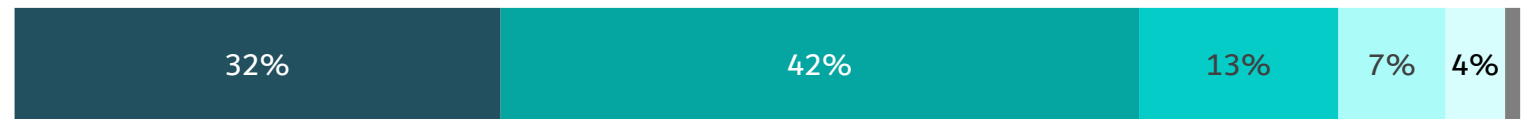
Bij de stelling dat digitaal vergaderen slecht is voor het plezier en de saamhorigheid (2.10) is bij zowel de griffiers (82%) als de volksvertegenwoordigers (75%) de meerderheid het (zeer) eens. De griffiers zijn het relatief vaker eens dat het slecht is voor het plezier en de saamhorigheid.

Bij stelling 2.11 'Digitaal vergaderen is goed vast te leggen in een helder (permanent) juridisch kader' zijn de griffiers (69%) het vaker (zeer) eens met de stelling, wanneer dit vergeleken wordt met de volksvertegenwoordigers (45%).

2.9 Digitaal vergaderen verhoogt de kwaliteit van besturen

2.10 Digitaal vergaderen is slecht voor het plezier en de saamhorigheid

2.11 Digitaal vergaderen is goed vast te leggen in een helder (permanent) juridisch kader

Zeer mee eens
 Mee eens
 Neutraal
 Mee oneens
 Zeer mee oneens
 Weet niet/geen mening

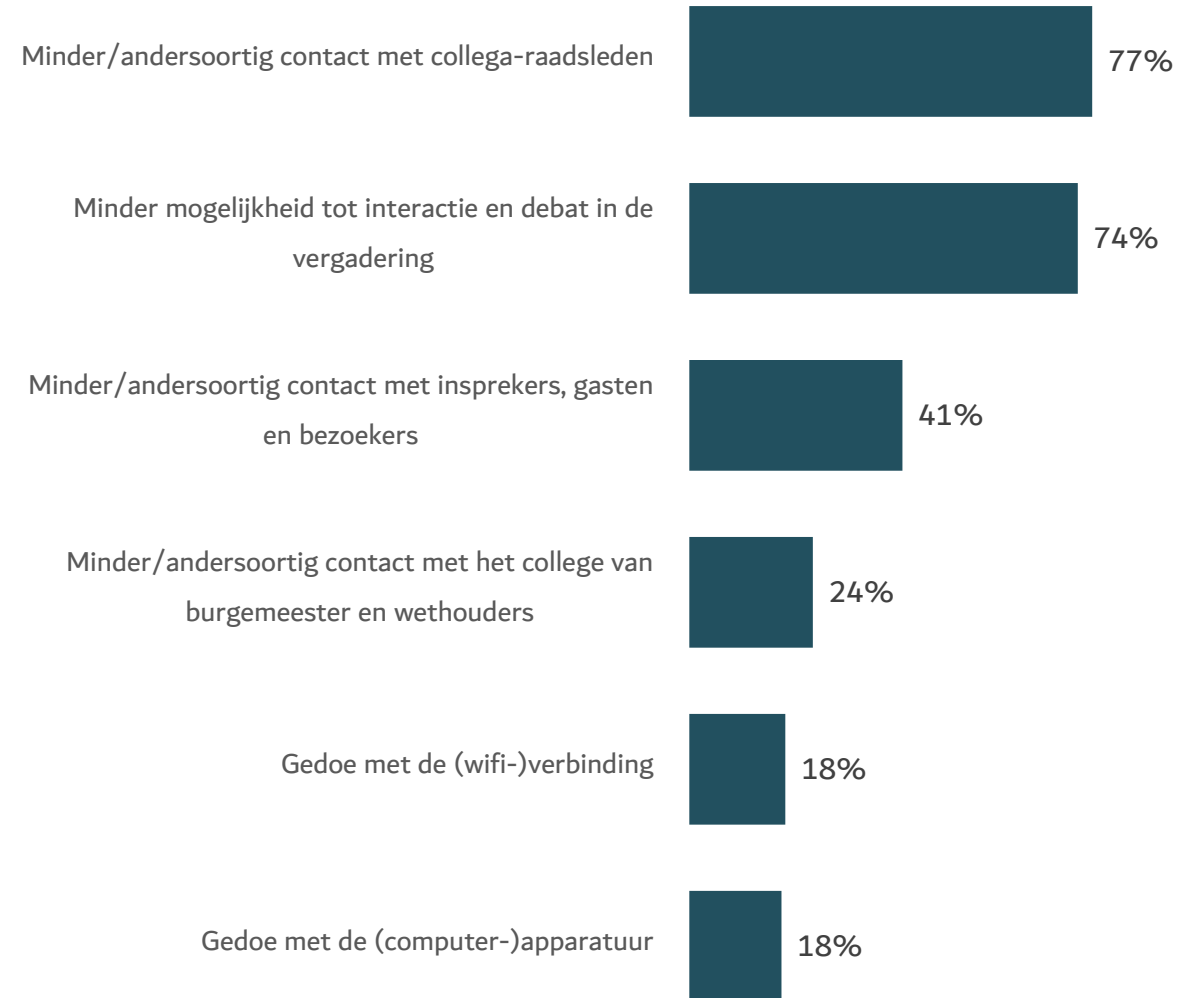

NEGATIEVE FACTOREN

Er zijn verschillende factoren die minder goed bevallen aan het digitaal vergaderen in de eigen organisatie. De factoren die het minst bevallen zijn:

1. Minder/andersoortig contact met collega-raadsleden (77%);
2. Minder mogelijkheid tot interactie en debat in de vergadering (74%);
3. Minder/andersoortig contact met insprekers, gasten en bezoekers (41%).

De volgende factoren zijn in verband met de leesbaarheid uit de grafiek gehaald: 'Minder/andersoortig contact met de griffier' (7%), 'Minder/andersoortig contact met de voorzitter (burgemeester)' (7%), 'Strikte(re) vergaderafspraken en vergaderorde' (7%), 'Langere vergaderingen' (5%), 'Vanuit huis vergaderen' (4%), 'Minder betrokkenheid bij het vaststellen van de raadsagenda' (3%), 'Andere factor' (7%) en 'Weet niet/geen mening' (1%).

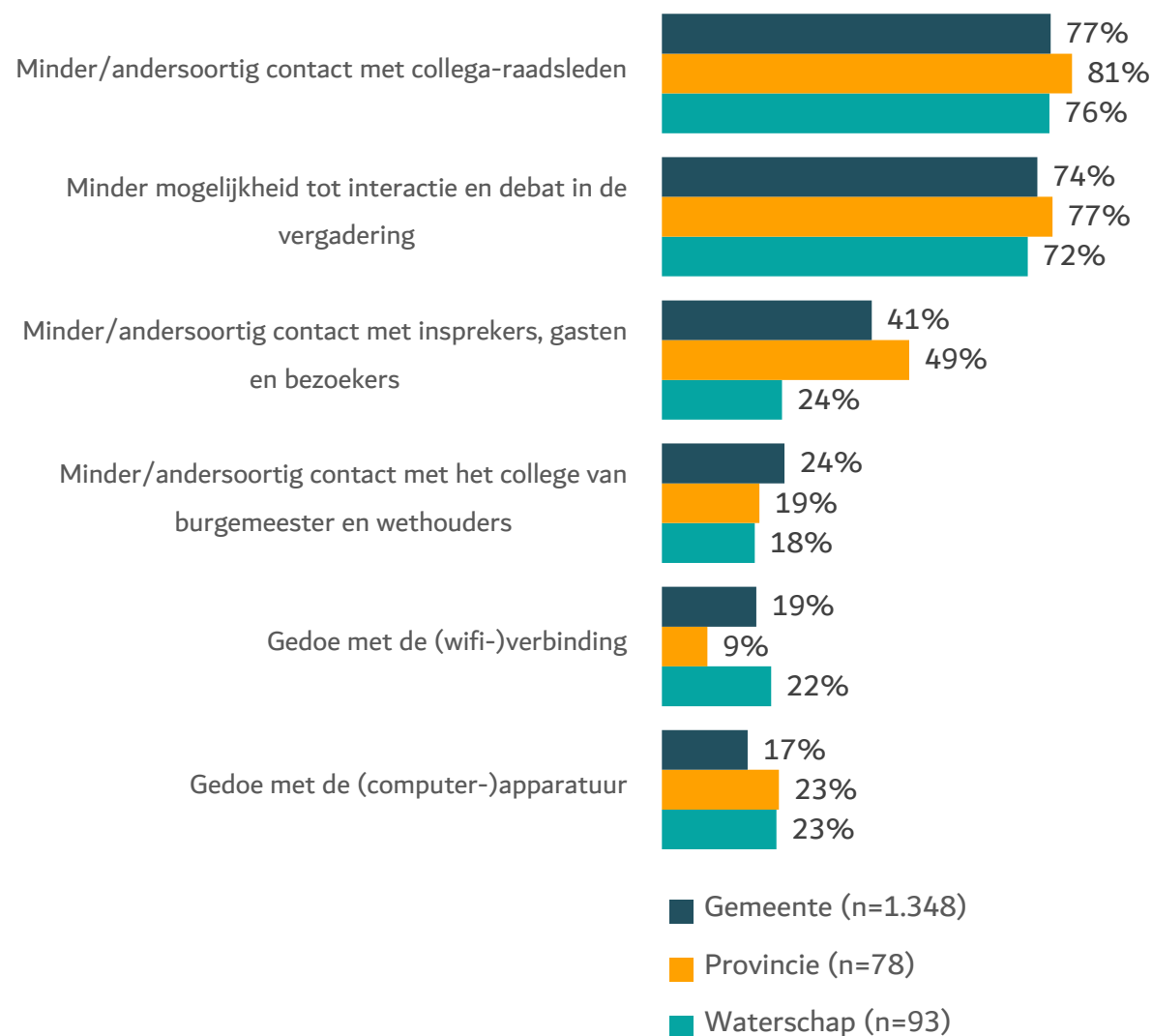
VERDIEPING OP DOELGROEP

Diverse verschillen zijn er tussen de doelgroepen in factoren die het minst bevallen aan het digitale vergaderen.

De gemeente (41%) en de provincie (49%) geven relatief vaker 'Minder/andersoortig contact met insprekers, gasten en bezoekers' aan als factor die het minst bevalt aan het digitaal vergaderen, ten opzichte van het Waterschap (24%).

Ook wordt 'Gedoe met de (wifi-)verbinding' bij de gemeente (19%) en het Waterschap (22%) vaker aangegeven, wanneer dit vergeleken wordt met de provincie (9%). 'Gedoe met de (computer-)apparatuur' wordt bij de provincie en het Waterschap vaker als factor gegeven (beide 23%), vergeleken met de gemeente (17%).

'Strikte(re) vergaderafspraken en vergaderorde' wordt daarnaast vaker bij het Waterschap aangegeven (12%); bij de gemeente is dit 7%. Ten slotte wordt de factor 'Minder/andersoortig contact met de griffier' bij de gemeente vaker gegeven ten opzichte van het Waterschap (respectievelijk 8% en 2%).

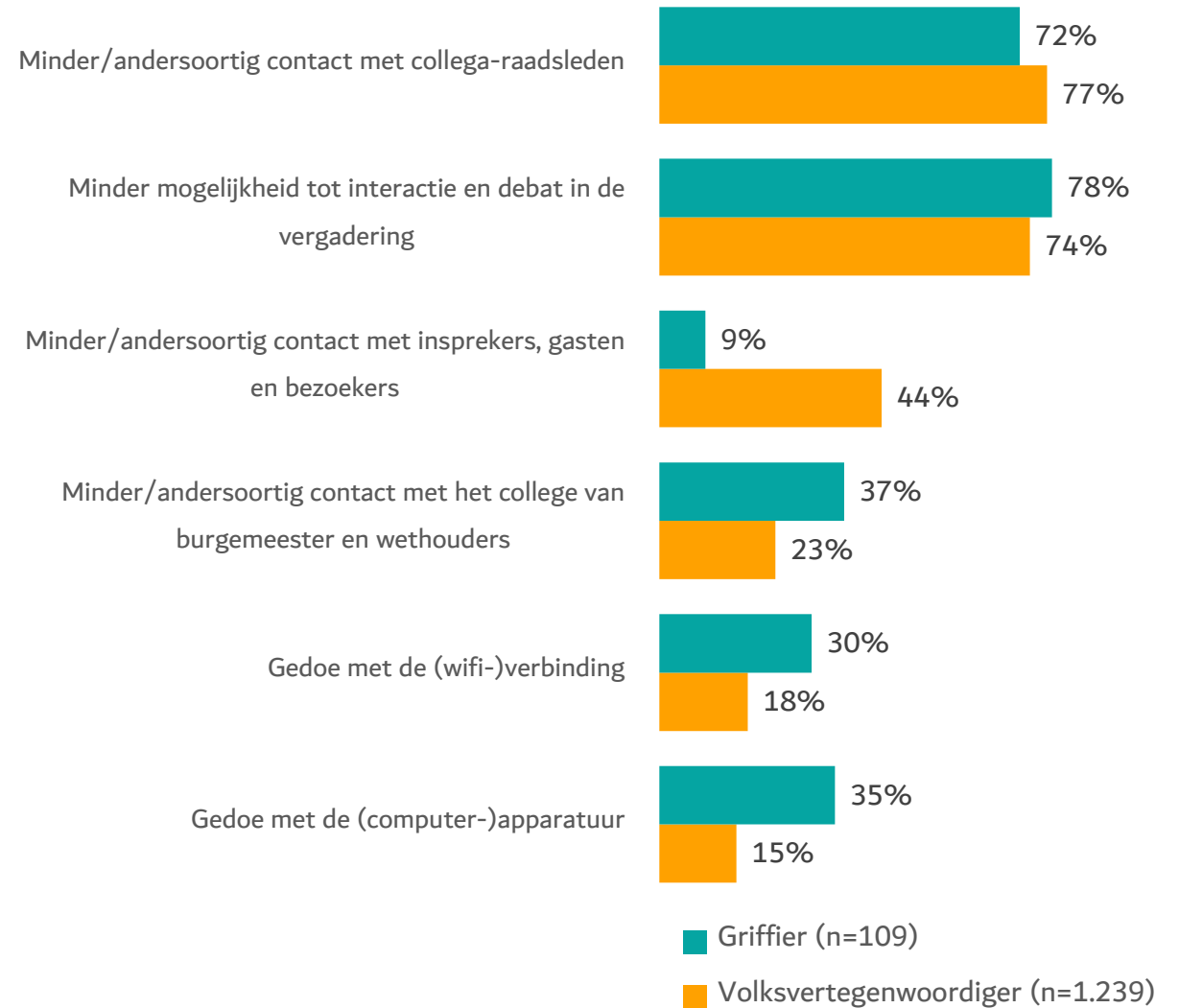

NEGATIEVE FACTOREN

VERDIEPING OP FUNCTIE

Diverse verschillen zijn er tussen de functies in factoren die het minst bevalen aan het digitale vergaderen. Alle verschillen in de rechts weergegeven tabel zijn significant tussen de griffiers en volksvertegenwoordigers.

Het grootste verschil tussen de functies is er over het 'Minder/andersoortig contact met insprekers, gasten en bezoekers', dit wordt vaker gegeven door de volksvertegenwoordigers (44%, G=9%).

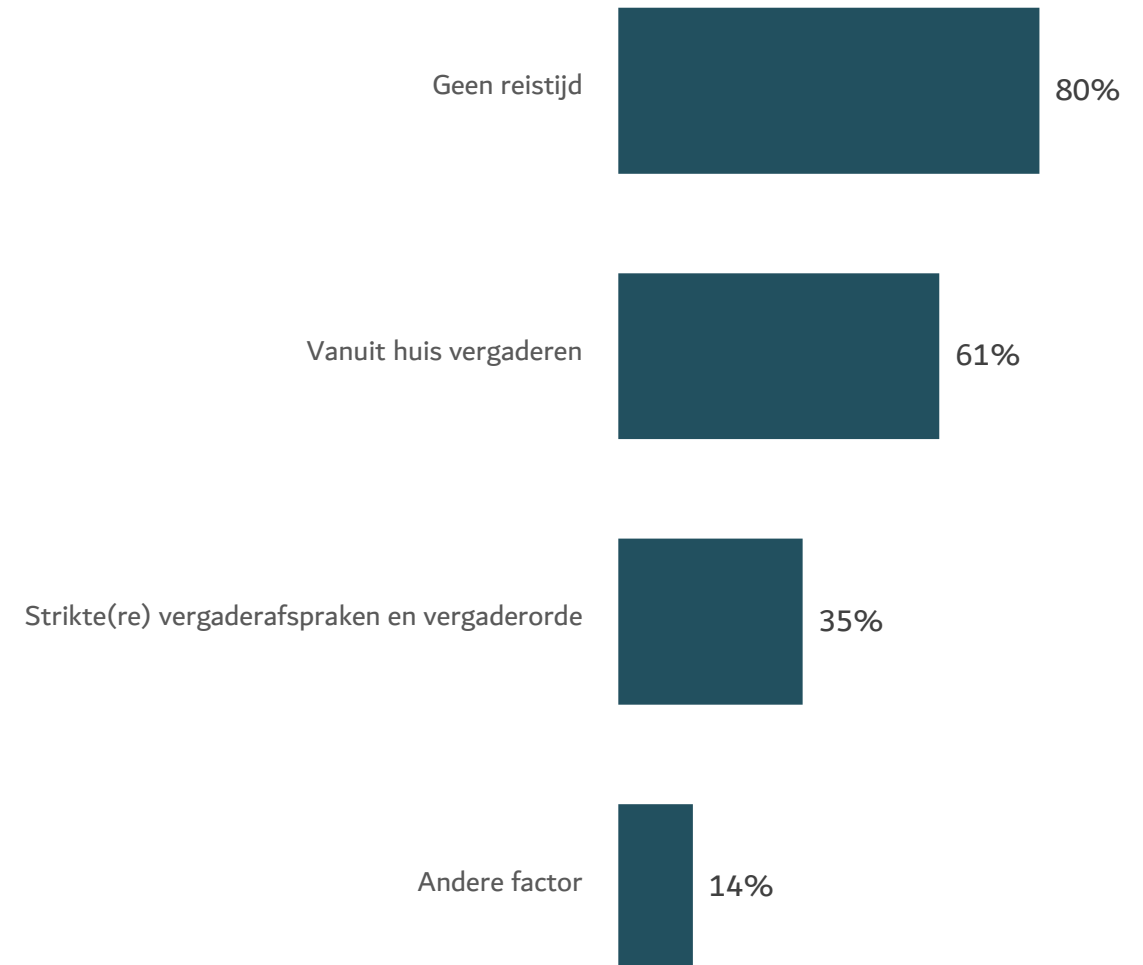

Er zijn verschillende factoren die goed bevallen aan het digitaal vergaderen in de eigen organisatie. De factoren die het meest bevallen zijn:

1. Geen reistijd (80%);
2. Vanuit huis vergaderen (61%);
3. Strikte(re) vergaderafspraken en vergaderorde (35%).

De volgende factoren zijn in verband met de leesbaarheid uit de grafiek gehaald: 'Minder/andersoortig contact met sprekers, gasten en bezoekers' (4%), 'Minder mogelijkheid tot interactie en debat in de vergadering' (2%), 'Minder betrokkenheid bij het vaststellen van de raadsagenda' (1%), 'Minder/andersoortig contact met collega-raadsleden' (1%), 'Minder/andersoortig contact met het college van burgemeester en wethouders' (1%), 'Minder/andersoortig contact met de griffier' (1%), 'Minder/andersoortig contact met de voorzitter (burgemeester)' (1%) en 'Weet niet/geen mening' (5%).

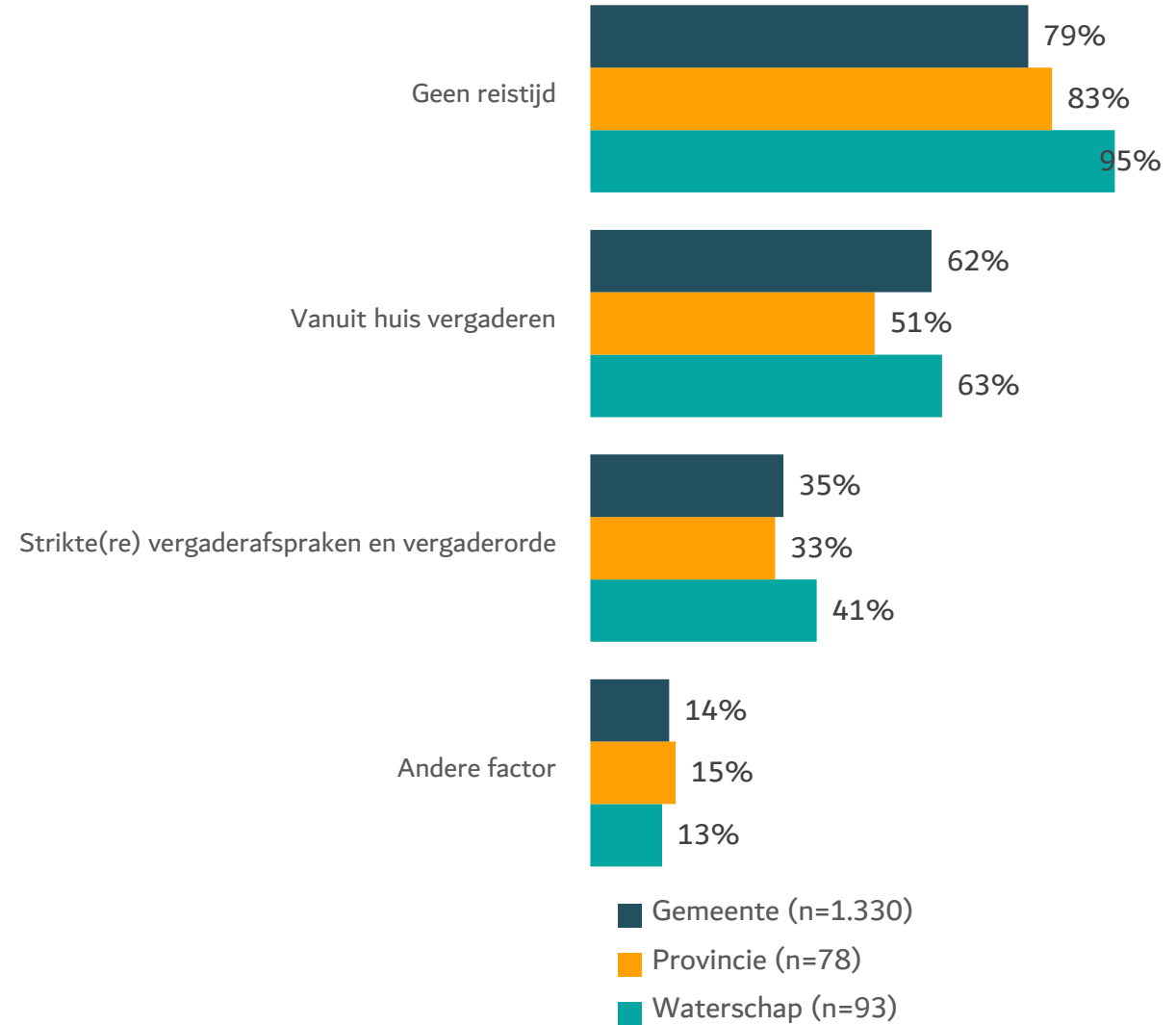
POSITIEVE FACTOREN

VERDIEPING OP DOELGROEP

Diverse verschillen zijn er tussen de doelgroepen in factoren die het meest bevallen aan het digitale vergaderen.

Geen reistijd is de factor die vaker bevalt aan digitaal vergaderen volgens leden van het Waterschap (95%), wanneer er vergeleken wordt met de gemeente (79%) en de provincie (83%).

De gemeente (62%) en het Waterschap (63%) geven relatief vaker aan dat de factor 'vanuit huis vergaderen' hen goed bevalt aan digitaal vergaderen wanneer er vergeleken wordt met de provincie (51%).

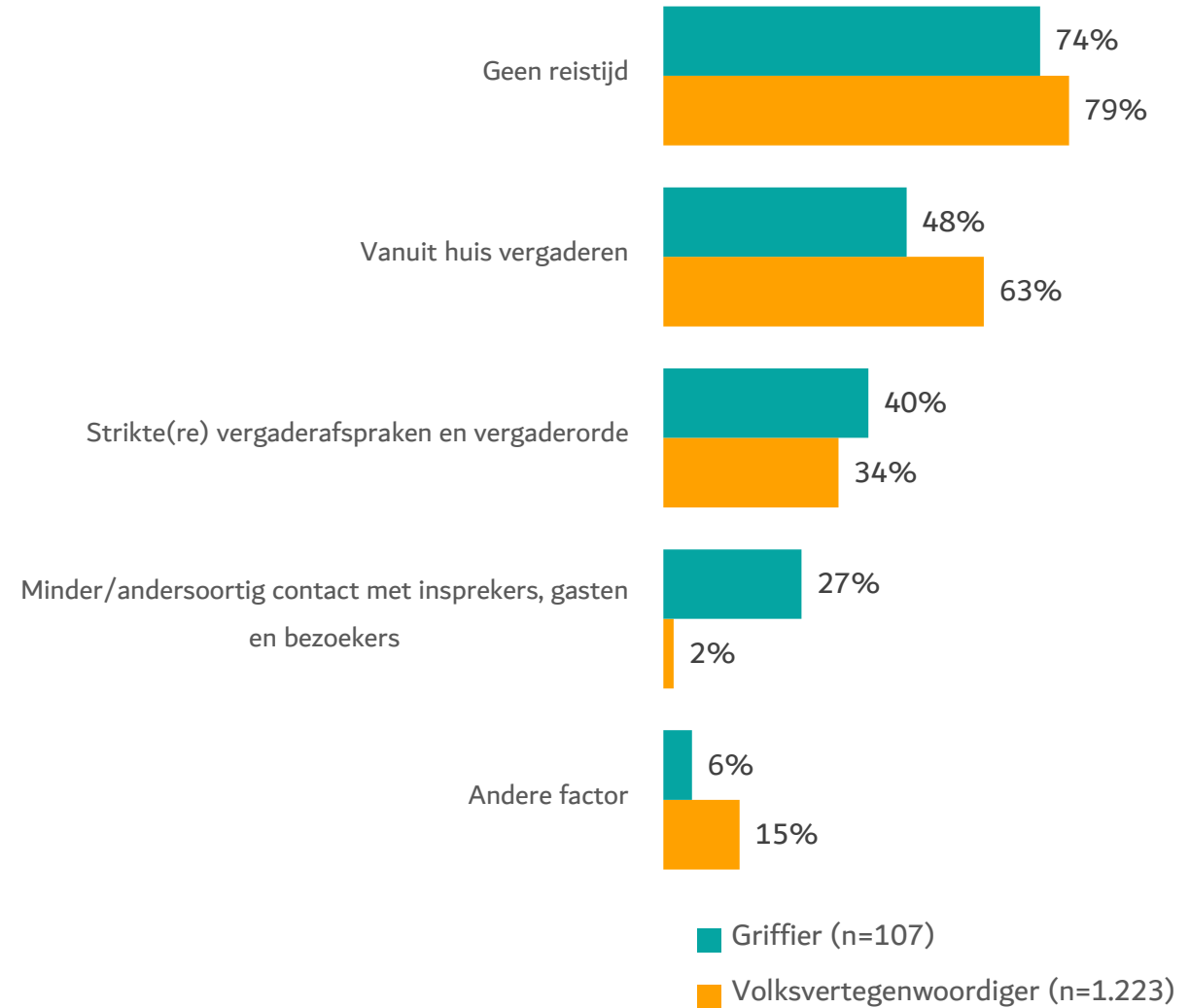

POSITIEVE FACTOREN

VERDIEPING OP FUNCTIE

Diverse verschillen zijn er tussen de functies in factoren die het meest bevallen aan het digitale vergaderen. Alle verschillen in de rechts weergegeven tabel zijn significant tussen de griffiers en volksvertegenwoordigers.

Het grootste verschil tussen de functies is er over het 'Minder/andersoortig contact met insprekers, gasten en bezoekers', dit wordt vaker als antwoord gegeven door de griffiers (27%, V=2%).

H3. TOEKOMST DIGITAAL VERGADEREN

Diverse zaken worden aangegeven om het werk goed te kunnen vervullen. Een overgrote meerderheid (72%) geeft aan dat het (heel) belangrijk is om betere technische ondersteuning te hebben om vaker digitaal te gaan vergaderen. Ook vindt de meerderheid (afgerond 63%) het (zeer) belangrijk dat er betere (computer-)apparatuur is. (Afgerond) 26% van de respondenten geeft aan een ander vergaderstelsel (helemaal) niet belangrijk te vinden.

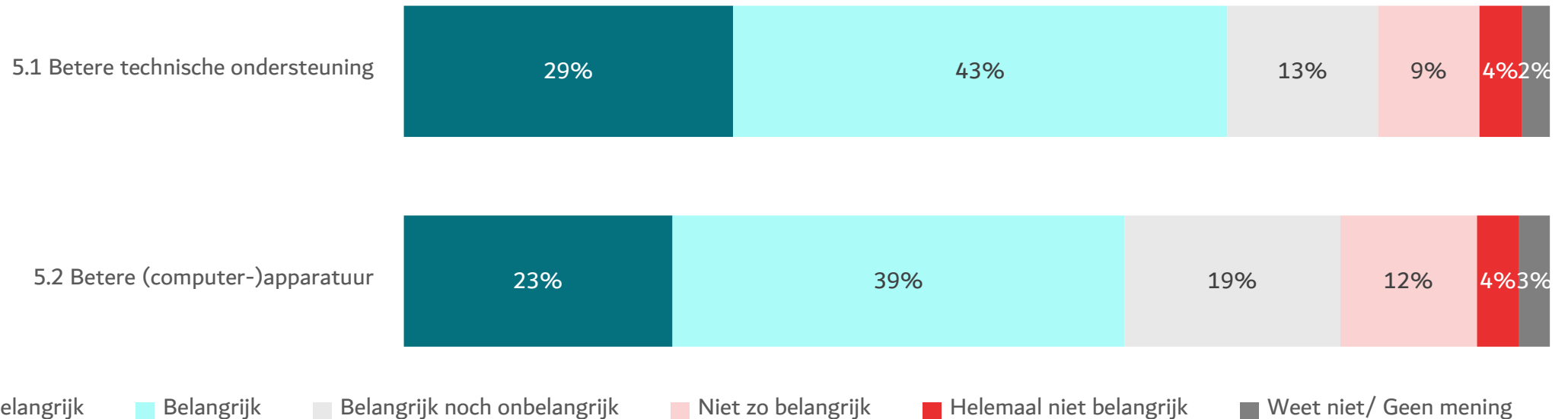
VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij de zaken 5.1 'Betere technische ondersteuning' en 5.2 'Betere (computer-)apparatuur' zijn geen significante verschillen in belang tussen de doelgroepen te benoemen.

VERDIEPING OP FUNCTIE

De meerderheid van zowel de griffiers (81%) als de volksvertegenwoordigers (71%) vindt 'Betere technische ondersteuning' (5.1) (heel) belangrijk. De griffiers vinden dit relatief vaker (heel) belangrijk. De volksvertegenwoordigers (13%) geven relatief vaker aan het (helemaal) niet belangrijk te vinden (G=5%).

Dit is ook het geval bij 5.2 'Betere (computer-)apparatuur, hier vindt de meerderheid het (heel) belangrijk (G=72%, V=62%). De griffiers vinden dit relatief vaker belangrijk. De volksvertegenwoordigers (16%) geven relatief vaker aan het (helemaal) niet belangrijk te vinden (G=9%).

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij stelling 5.3 'Een ander digitaal vergadersysteem' is op hoofdniveau geen duidelijk uitgesproken voorkeur. De gemeente (36%) vindt een ander digitaal vergadersysteem (5.3) vaker (heel) belangrijk als de gemeente de komende tijd vaker digitaal zou gaan vergaderen (P=25%, W=17%).

Bij alle doelgroepen vindt (ongeveer) de meerderheid het (heel) belangrijk dat er een ander digitaal stemsysteem (zoals een app) komt (5.4: G=50%, P=51%, W=49%). Echter geven de gemeente en provincies relatief vaker (beide 22%), ten opzichte van het Waterschap (13%), het antwoord (helemaal) niet belangrijk.

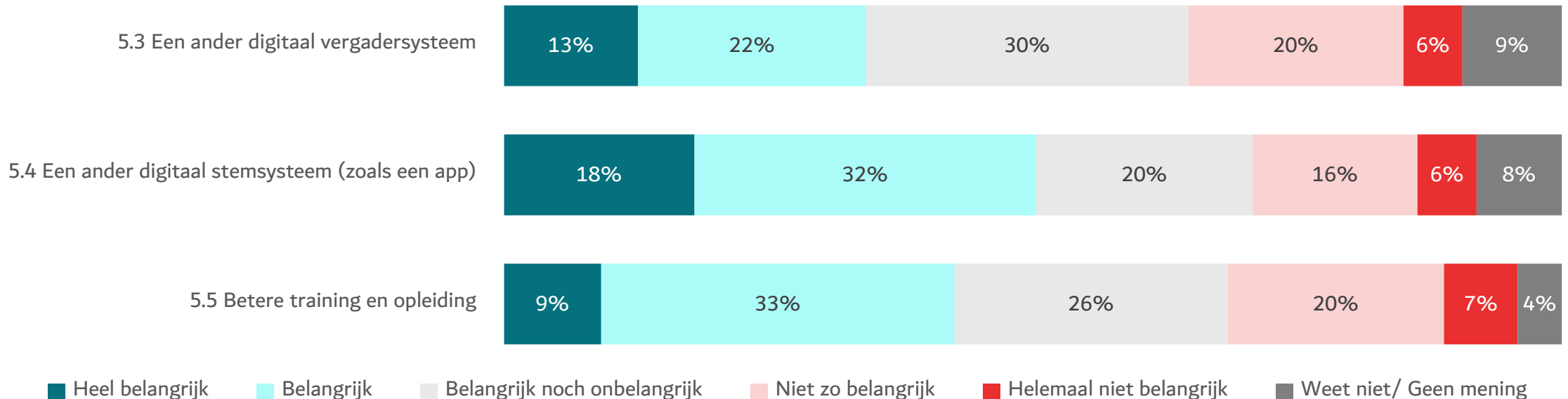
Betere training en opleiding (5.5) is voor de gemeente vaker (heel) belangrijk (44%), wanneer dit vergeleken wordt met de provincie (27%).

VERDIEPING OP FUNCTIE

Bij stelling 5.3 'Een ander digitaal vergadersysteem' is op hoofdniveau geen duidelijk uitgesproken voorkeur. De griffiers (39%) vinden een ander digitaal vergadersysteem relatief vaker (helemaal) niet belangrijk (V=24%).

Het hebben van een ander digitaal stemsysteem (zoals een app) vindt de meerderheid (heel) belangrijk (G=53%, V=50%). Echter vinden griffiers (28%) dit relatief vaker (helemaal) niet belangrijk (5.4: V=21%).

Bij 5.5 'Betere training en opleiding' zijn geen significante relevante verschillen tussen de functies te benoemen.

VERDIEPING OP DOELGROEP

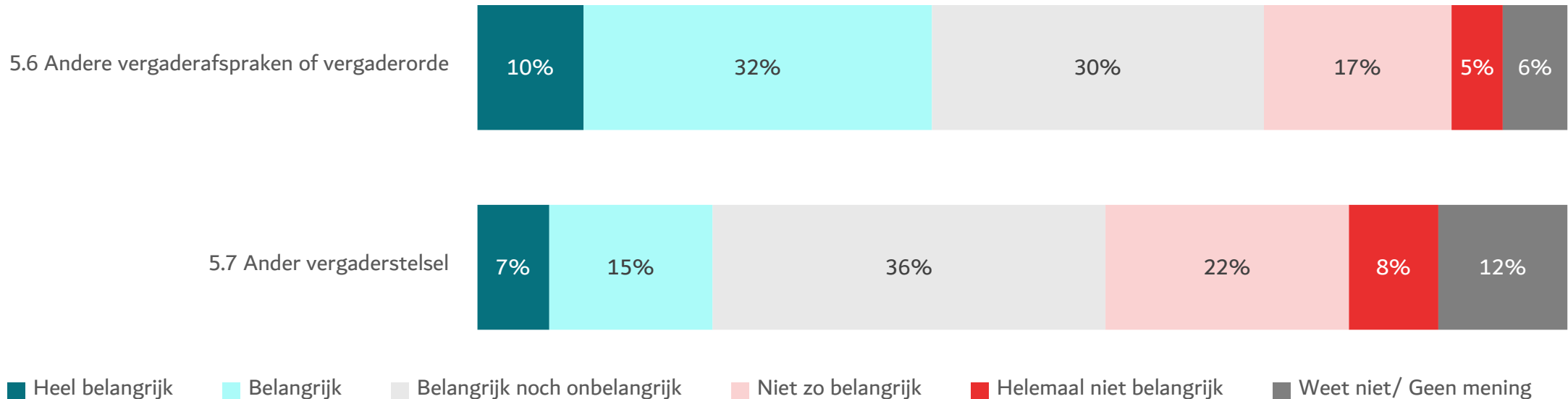
Andere vergaderafspraken of vergaderorde (5.6) zijn voor de gemeente (43%) en het Waterschap (40%) vaker (heel) belangrijk, ten opzichte van de provincie (26%). De provincie geeft daarentegen relatief vaker aan dat dit (helemaal) niet belangrijk is (30%), wanneer het vergeleken wordt met gemeenten (22%) en het Waterschap (20%).

Bij de zaak 5.7 'Ander vergaderstelsel' zijn geen significante verschillen in ervaringen tussen de doelgroepen te benoemen.

VERDIEPING OP FUNCTIE

Bij de zaak 'Andere vergaderafspraken of vergaderorde' (5.6) zijn geen significante relevante verschillen tussen de functies te benoemen.

Over een ander vergaderstelsel (5.7) verschillen de belangen. Griffiers (58%) vinden dit relatief vaker (helemaal) niet belangrijk (V=28%). Volksvertegenwoordiger (23%) geven, wanneer dit vergeleken wordt met griffiers (8%), vaker het antwoord (heel) belangrijk.

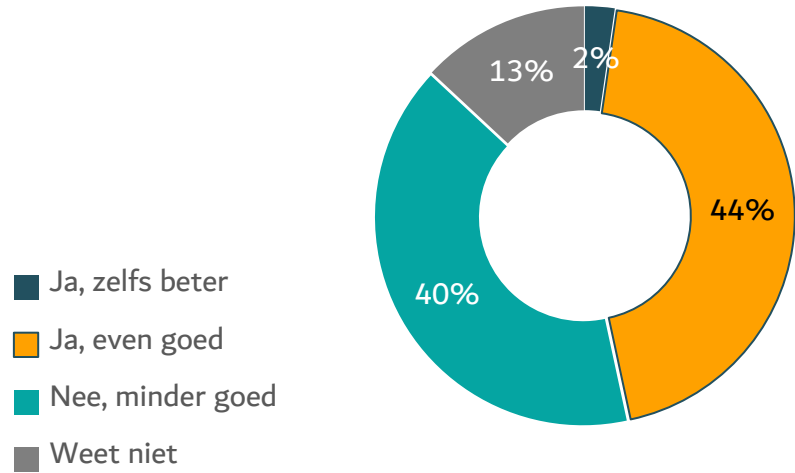

H4. VERVULLEN TAKEN OF ROLLEN

[Gemeenteraadsleden – Statenleden – AB-leden] hebben diverse taken of rollen. Binnen het gemeentehuis is het stellen van kaders voor het bestuur (kaderstelling) een belangrijke taak. Kaders zijn bijvoorbeeld verordeningen, de begroting, startnotities of beleidsnota's.

Naast kaderstelling is het controleren van het college van burgemeesters en wethouders een belangrijke taak voor de gemeenteraad.

Naast kaderstelling en controle van het bestuur hebben gemeenteraadsleden ook een volksvertegenwoordigende rol.

Het grootste deel, 44% van de respondenten, geeft aan de kaderstellende taak even goed te hebben kunnen vervullen in de periode dat de gemeenteraad digitaal vergaderde.

Anderzijds, geeft 40% van de respondenten aan dat zij de kaderstellende taak minder goed hebben kunnen vervullen in de periode dat er digitaal vergaderd werd.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Het Waterschap geeft relatief vaker aan dat zij haar kaderstellende taak even goed (54%) heeft kunnen vervullen in de periode dat er digitaal vergaderd werd, wanneer dit vergeleken wordt met de gemeente (44%).

VERDIEPING OP FUNCTIE

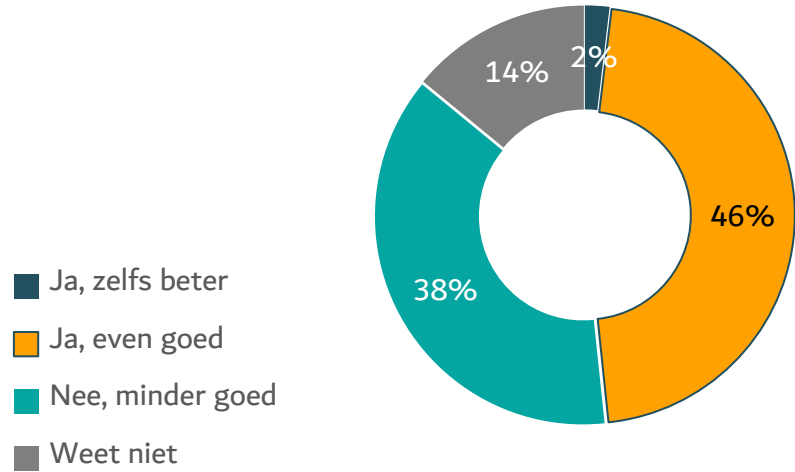
Griffiers (48%) geven relatief vaker aan dat ze haar kaderstellende taak even goed hebben kunnen vervullen (V=43%).

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden van respondenten die de kaderstellende taak zelfs beter hebben kunnen vervullen. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *'Vergaderen wordt efficiënter, je maakt toch korter je punt'*
- ▶ *'Door dat er minder onderling wordt gelobbyd heb je meer een eigen mening die je weergeeft'*
- ▶ *'Door op meerdere schermen te kunnen schakelen tijdens de bijdrage om te factchecken'*
- ▶ *'Minder tijd voor randzaken, meer op de inhoud van de kaderstellende rol'*
- ▶ *'Korter en bondiger vergaderingen met betere besluitvorming! Accuratesse'*
- ▶ *'Zakelijker obv daadwerkelijke voorstel ipv bewerkt worden door wethouder'*
- ▶ *'Het debat verloopt ordelijker en er zijn minder ongeplande wandelgangengesprekken die de transparantie in het proces verminderen'*
- ▶ *'het ging juist meer over kaderstellen en minder over details'*
- ▶ *'er wordt veel duidelijker in de rol gebleven van kaderstellend dan gedurende fysieke vergaderingen'*
- ▶ *'De feiten tellen, niet de emotie'*

Voorname redenen waarom respondenten de **kaderstellende taak** minder goed hebben kunnen vervullen:

1. Er was minder gesprek en debat onderling in de gemeenteraad mogelijk (81%);
2. Er was minder gesprek en debat met het college/bestuur mogelijk (78%);
3. Het was lastiger om informatie buiten het gemeentehuis te verzamelen (31%);
4. Er was minder mogelijkheid tot vragen stellen (29%).

Het grootste deel, 46% van de respondenten, geeft aan de controlerende taak even goed te hebben kunnen vervullen in de periode dat de gemeenteraad digitaal vergaderde.

Anderzijds, geeft 38% van de respondenten aan dat zij de controlerende taak minder goed hebben kunnen vervullen in de periode dat er digitaal vergaderd werd.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Het Waterschap geeft met name relatief vaker aan dat zij haar controlerende taak even goed (56%) heeft kunnen vervullen (G=46%, P=43%).

De provincie geeft met name relatief vaak aan minder goed (48%) haar controlerende taak te hebben kunnen vervullen (G=37%, W=37%).

VERDIEPING OP FUNCTIE

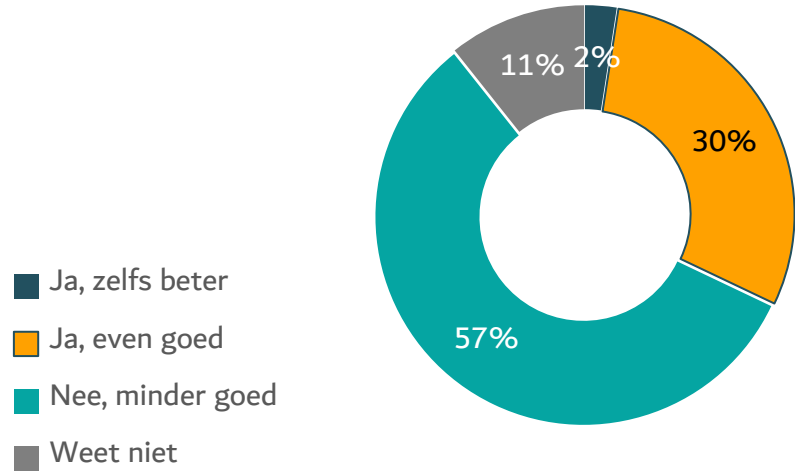
Griffiers (56%) geven relatief vaker aan dat ze haar controlerende taak even goed hebben kunnen vervullen (V=45%).

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden van respondenten die de controlerende taak zelfs beter hebben kunnen vervullen. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *'Alle antwoorden waren openbaar ipv achter de schermen'*
- ▶ *'objectiever zonder onbewuste inbreng'*
- ▶ *'het is eenvoudiger om stukken erbij te zoeken in mijn geval (beperking)'*
- ▶ *'Thuis kun je je beter concentreren.'*
- ▶ *'Doordat meer inwoners de vergaderingen zijn gaan volgen, komen er vragen die raadsleden niet vragen.'*
- ▶ *'doordat deze vorm van vergaderen zich uitstekend leent voor verdiepende bijeenkomsten kun je als raadslid ook beter de controlerende taak uitvoeren'*
- ▶ *'Zuiverder op de inhoud. Collega kan niet zomaar ergens uitkletsen.'*
- ▶ *'Heb veel meer informatie tot me kunnen nemen waardoor meer controlevragen zijn ontstaan'*
- ▶ *'Meer tijd voor de controlerende rol.'*
- ▶ *'alles wordt nu opgenomen'*

Voorname redenen waarom respondenten de **controlerende taak** minder goed hebben kunnen vervullen:

1. Er was minder gesprek en debat met het college/bestuur mogelijk (76%);
2. Er was minder gesprek en debat onderling in de gemeenteraad mogelijk (68%);
3. Het was lastiger om informatie buiten het gemeentehuis te verzamelen (34%);
4. Er was minder mogelijkheid tot vragen stellen (31%).

Het grootste deel, 57% van de respondenten, geeft aan de taak als volksvertegenwoordiger minder goed te hebben kunnen vervullen in de periode dat de gemeenteraad digitaal vergaderde.

Anderzijds, geeft 30% van de respondenten aan dat zij de taak als volksvertegenwoordiger even goed hebben kunnen vervullen in de periode dat er digitaal vergaderd werd.

VERDIEPING OP DOELGROEP

De provincie geeft relatief vaker aan minder goed (68%) haar taak als volksvertegenwoordiger te hebben kunnen vervullen (G=57%, W=56%).

Het Waterschap (35%) geeft daarnaast vaker aan dat zij haar taak als volksvertegenwoordiger even goed heeft kunnen vervullen, wanneer dit vergeleken wordt met de provincie (23%).

VERDIEPING OP FUNCTIE

Griffiers (73%) geven relatief vaker aan dat ze de taak als volksvertegenwoordiger minder goed hebben kunnen vervullen (V=55%).

Daarnaast geven volksvertegenwoordigers (31%) vaker aan dat ze de taak even goed hebben kunnen vervullen (G=11%).

Hieronder volgt een bloemlezing van de gegeven antwoorden van respondenten die de taak als volksvertegenwoordiger zelfs beter hebben kunnen vervullen. De antwoorden zijn letterlijk overgenomen en kunnen dus taal- en spelfouten bevatten.

- ▶ *'Efficiënter vergaderen betekent meer tijd voor contacten met inwoners en organisaties'*
- ▶ *'meer transparantie, zeer efficiënt'*
- ▶ *'Kan beter digitaal focussen, en daardoor beter debatteren.'*
- ▶ *'objectiever door geen beïnvloeding andere raadsleden'*
- ▶ *'Je kunt ook alle andere vergaderingen thuis volgen ook al was het voor andere domeinen.'*
- ▶ *'Ook inwoners zijn gewend geraakt aan digitale overleggen.'*
- ▶ *'Net zoals bij controlerende taak, doordat meer inwoners door de digitalisering zijn betrokken, hoort men meer van inwoners.'*
- ▶ *'Mensen volgen de vergadering digitaal en kunnen dus zien in hoeverre we optreden als volksvertegenwoordiger.'*
- ▶ *'Door het digitaal vergaderen had ik meer tijd over, die ik vervolgens gebruikte voor contact met inwoners.'*
- ▶ *'bijvoorbeeld uitnodigen van expertice van buiten de stad om te laten inspreken'*

Voornaamste redenen waarom respondenten de **taak als volksvertegenwoordiger** minder goed hebben kunnen vervullen:

1. Ik miste de informele contacten met achterban, burgers, bedrijven en maatschappelijke partijen rondom vergaderingen (79%);
2. Ik had minder (intensieve) contacten buiten het gemeentehuis met achterban, burgers, bedrijven en maatschappelijke partijen (64%);
3. Er was minder gelegenheid om wensen en opvattingen van achterban, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties in te brengen in de gemeenteraad (48%);
4. Er waren minder sprekers en gasten (41%).

V8. Hebt u uw taak als volksvertegenwoordiger in de periode dat uw [gemeenteraad – Provinciale Staten – Waterschap] digitaal vergadert even goed kunnen vervullen als daarvoor?

V8.1 Kunt u dit kort toelichten?

V8.1 Wat was de belangrijkste reden dat u uw volksvertegenwoordigende taak minder goed kon vervullen?

H5. DEELNAME AAN GEMENGDE VERGADERINGEN

De overheid opereert op verschillende niveaus. Zo opereert zij op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau. Bepaalde maatschappelijke vraagstukken overstijgen deze grenzen. De vraag is dan ook wie deze taken en verantwoordelijkheden dient te dragen.

De helft van de respondenten (50%) heeft deelgenomen aan een gemengde vergadering, waarbij een deel van de deelnemers in de vergaderzaal zat en een deel digitaal deelneem.

Van de respondenten die niet aan een gemengde vergadering hebben deelgenomen geeft 27% wel op enig moment behoefte te hebben gehad aan een gemengde vergadering; 61% heeft hier op geen enkel moment behoefte aan gehad.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Ongeveer de helft van de gemeente (52%) en het Waterschap (46%) geeft aan niet deel hebben genomen aan een gemengde vergadering, waarbij een deel van de deelnemers in de vergaderzaal zat en een deel digitaal deelnam. Bij de provincie is dit slechts 18%.

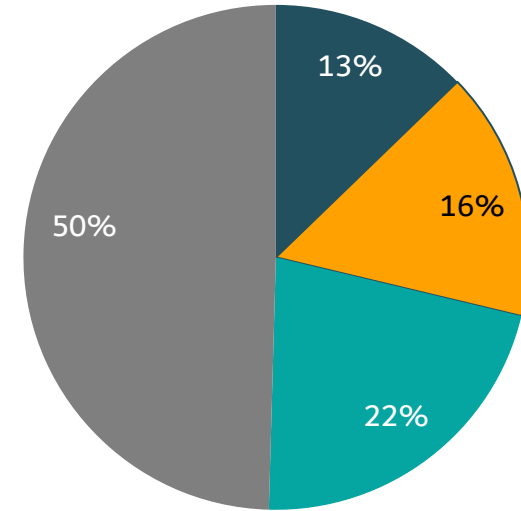
Bij de provincie (34%) en het Waterschap (16%) zijn er meer deelnemers aan een gemengde vergadering van één of meer plenaire gemeenteraadsvergaderingen, wanneer dit vergeleken wordt met de gemeente (11%).

Ook zijn er verschillen bij de (commissie)vergaderingen. Hier neemt de provincie (24%) vaker gemengd aan deel, ten opzichte van de gemeente (15%).

VERDIEPING OP FUNCTIE

De helft van de volksvertegenwoordigers (53%) geven aan niet deel hebben genomen aan een gemengde vergadering, waarbij een deel van de deelnemers in de vergaderzaal zat en een deel digitaal deelnam (G=41%).

Bij de griffiers zijn er meer deelnemers aan een gemengde vergadering van één of meer voorbereidende (commissie)vergaderingen óf de andere vergaderingen (respectievelijk 24% en 30%), wanneer dit vergeleken wordt met volksvertegenwoordigers (respectievelijk 15% en 21%).

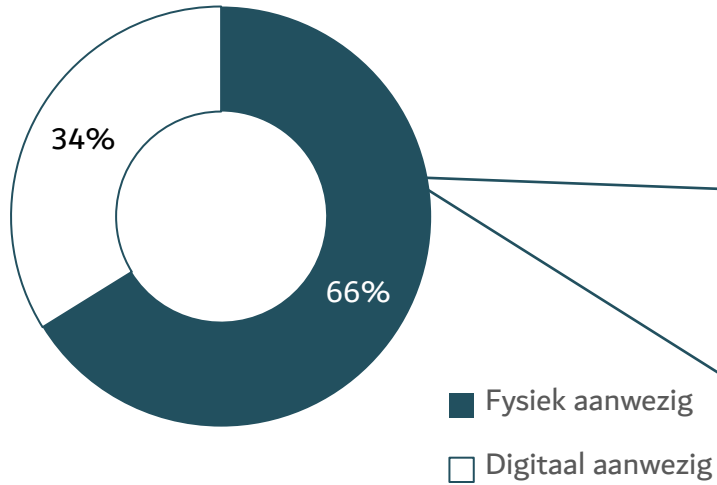
- Ja, één of meer plenaire gemeenteraads- vergaderingen
- Ja, één of meer voorbereidende (commissie)- vergaderingen
- Ja, één of meer andere vergaderingen
- Nee

H6. ERVARINGEN GEMENGDE VERGADERINGEN

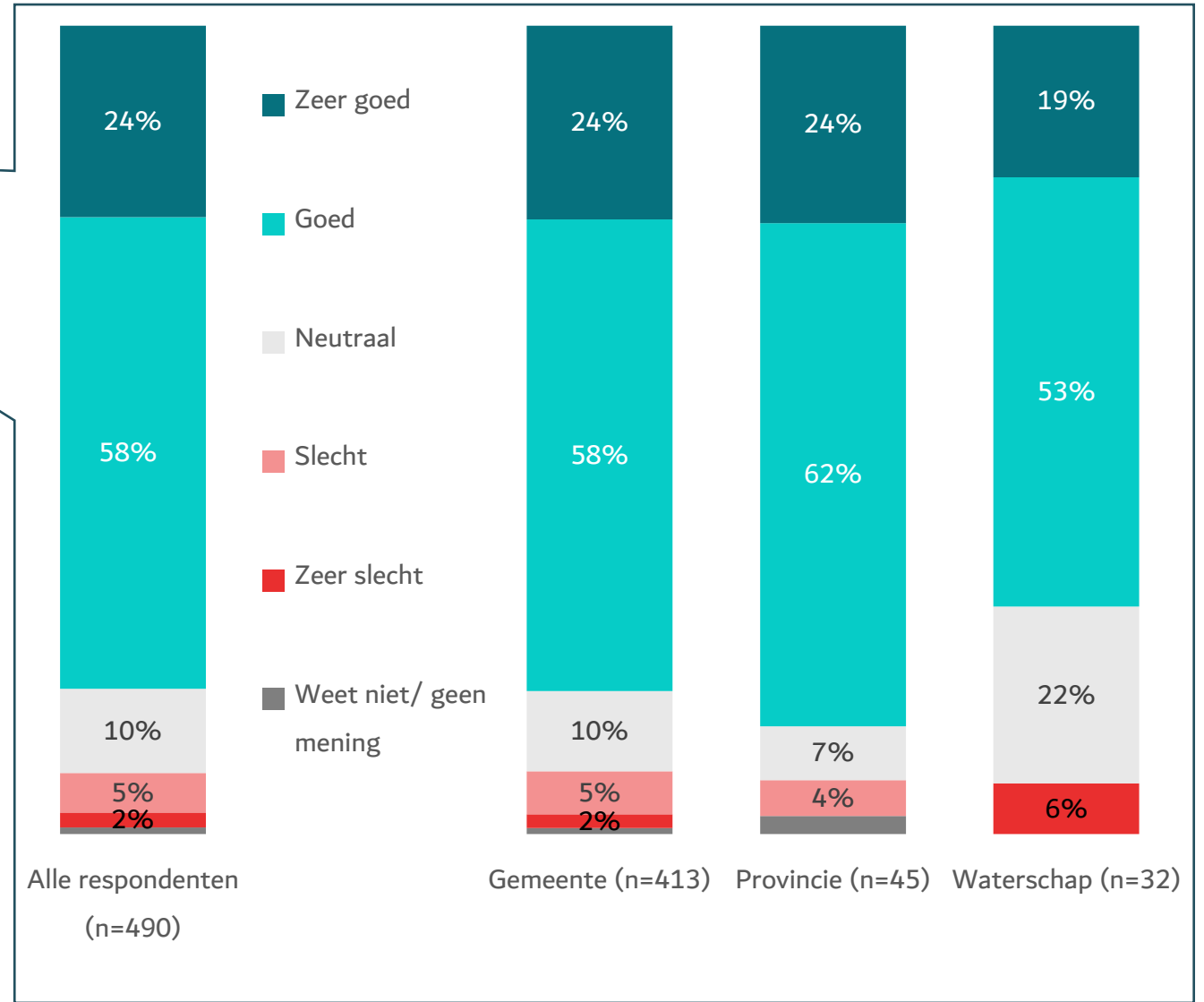
FYSIEKE DEELNEMERS GEMENGDE VERGADERINGEN - ERVARING

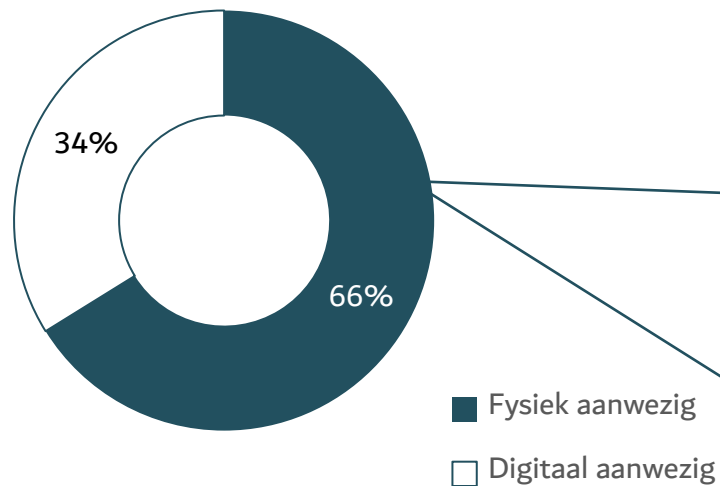

66% van de respondenten die aanwezig waren bij een gemengde vergadering, waren fysiek aanwezig. 82% van deze fysieke deelnemers geeft aan dat deze (fysieke) deelname (zeer) goed is bevallen.

VERDIEPING OP DOELGROEP

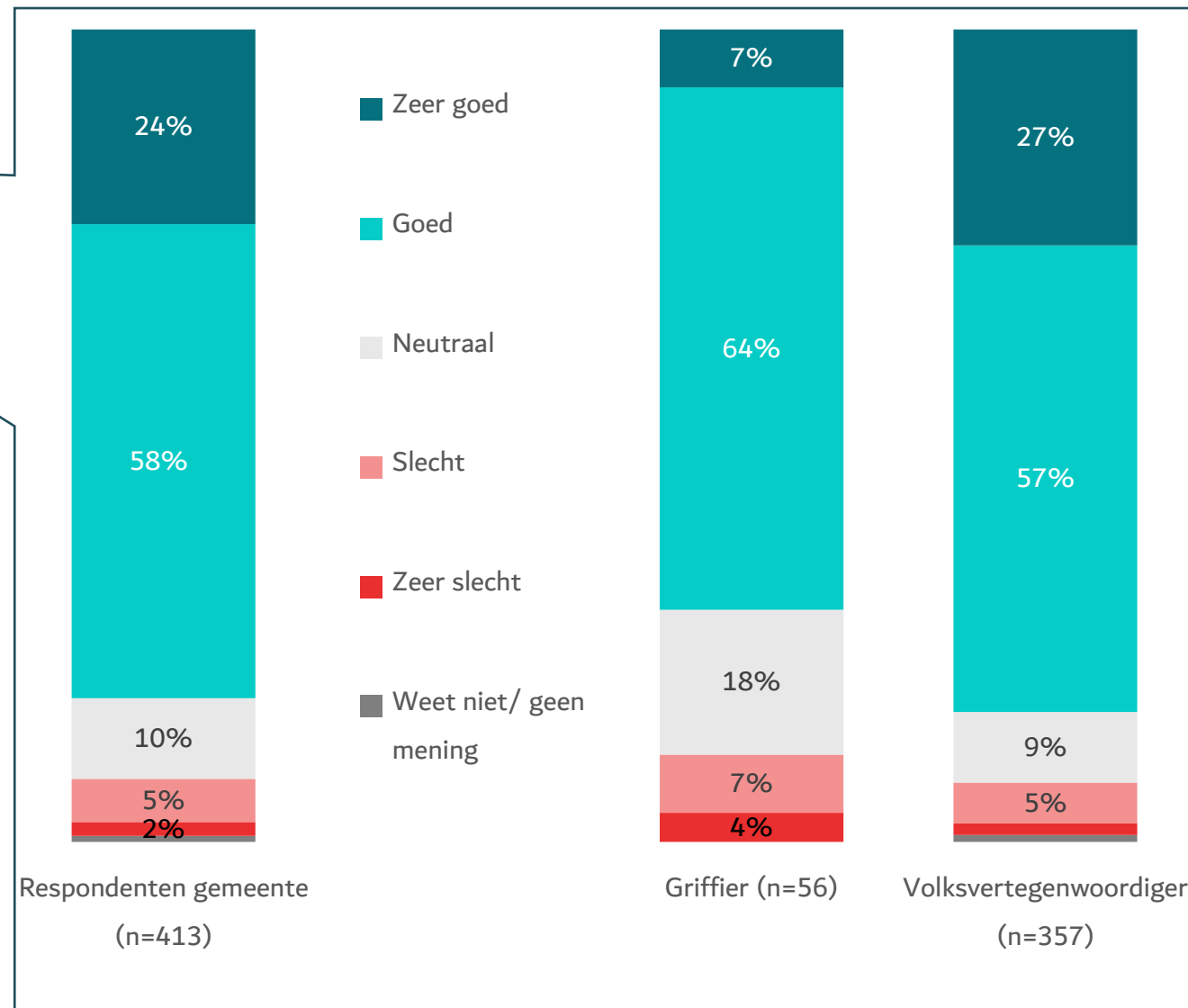
Gemeente (82%) en provincie (87%) geven relatief vaker aan dat de fysieke deelname (zeer) goed is bevallen; bij het Waterschap bevalt dit minder goed (72%).

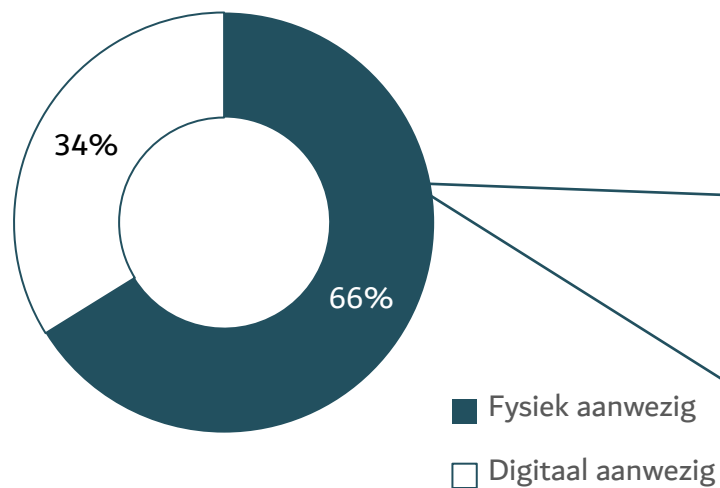

VERDIEPING OP FUNCTIE

Volksvertegenwoordigers (84%) geven relatief vaker aan dat de fysieke deelname (zeer) goed is bevallen; bij griffiers ligt dit aantal lager (71%).

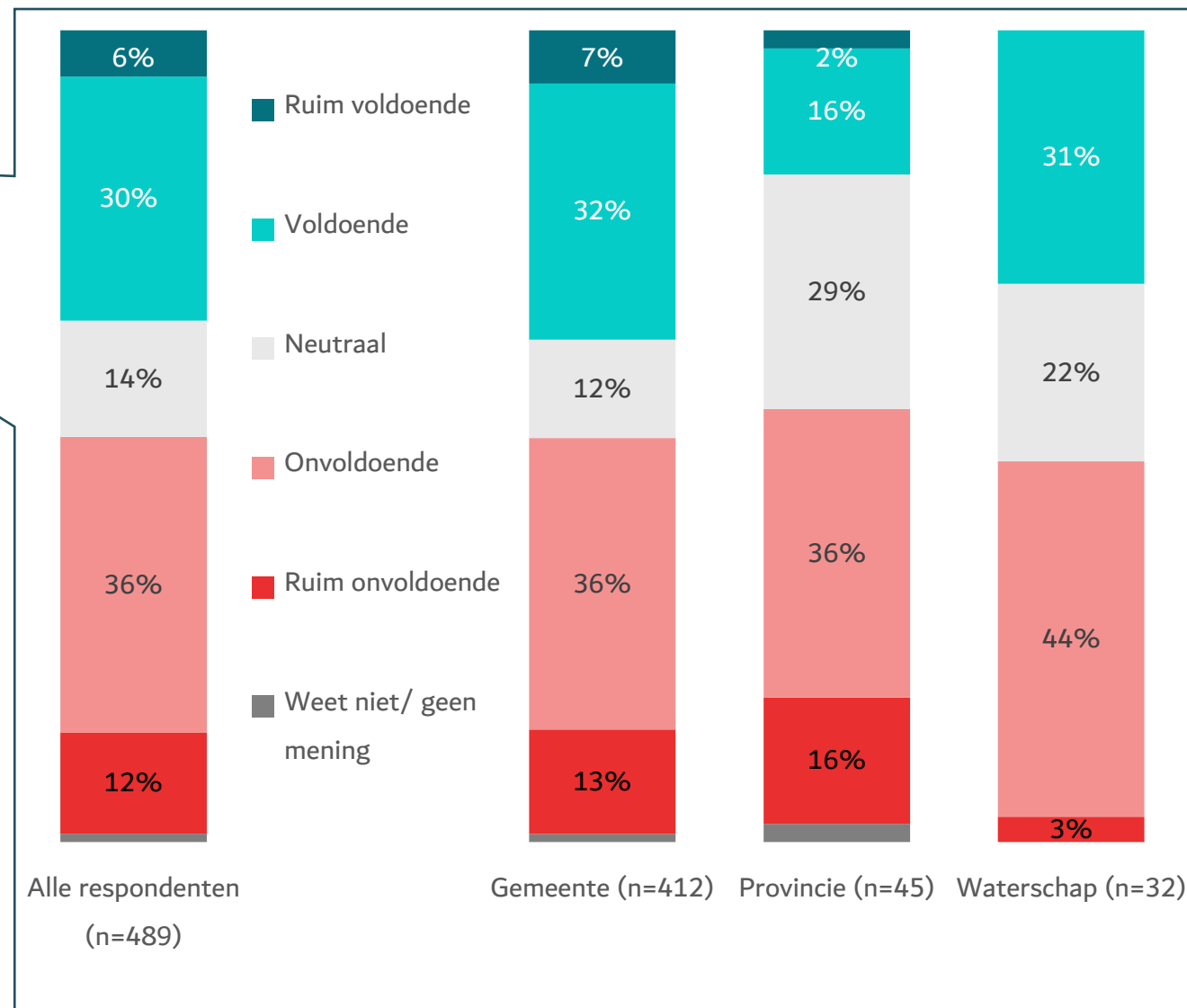

66% van de respondenten die aanwezig waren bij een gemengde vergadering, waren fysiek aanwezig.

36% van deze fysieke deelnemers geeft aan dat de interactie tussen de digitale en fysieke deelnemers (ruim) voldoende was. Een groter aantal (afgerond 49%) geeft daarentegen aan dat de interactie juist (ruim) onvoldoende was.

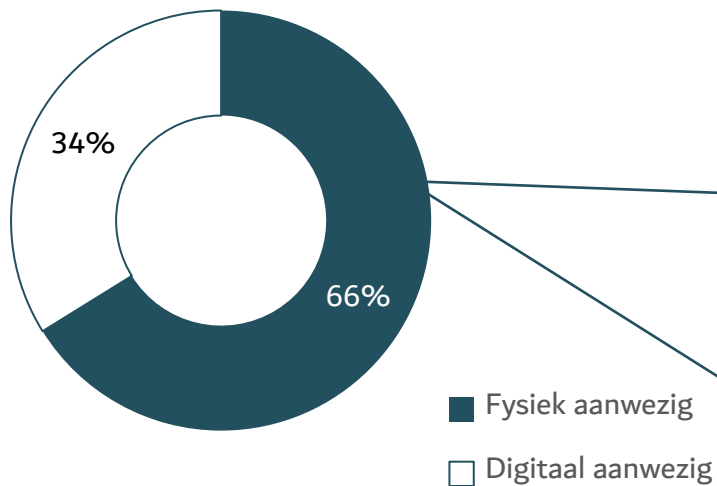
VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij alle drie de doelgroepen geeft (bijna) de meerderheid aan dat de interactie tussen de digitale en de fysieke deelnemers (ruim) onvoldoende was. Echter geeft de gemeente (38%) relatief vaker het antwoord (ruim) voldoende, wanneer dit vergeleken wordt met de provincie (18%).

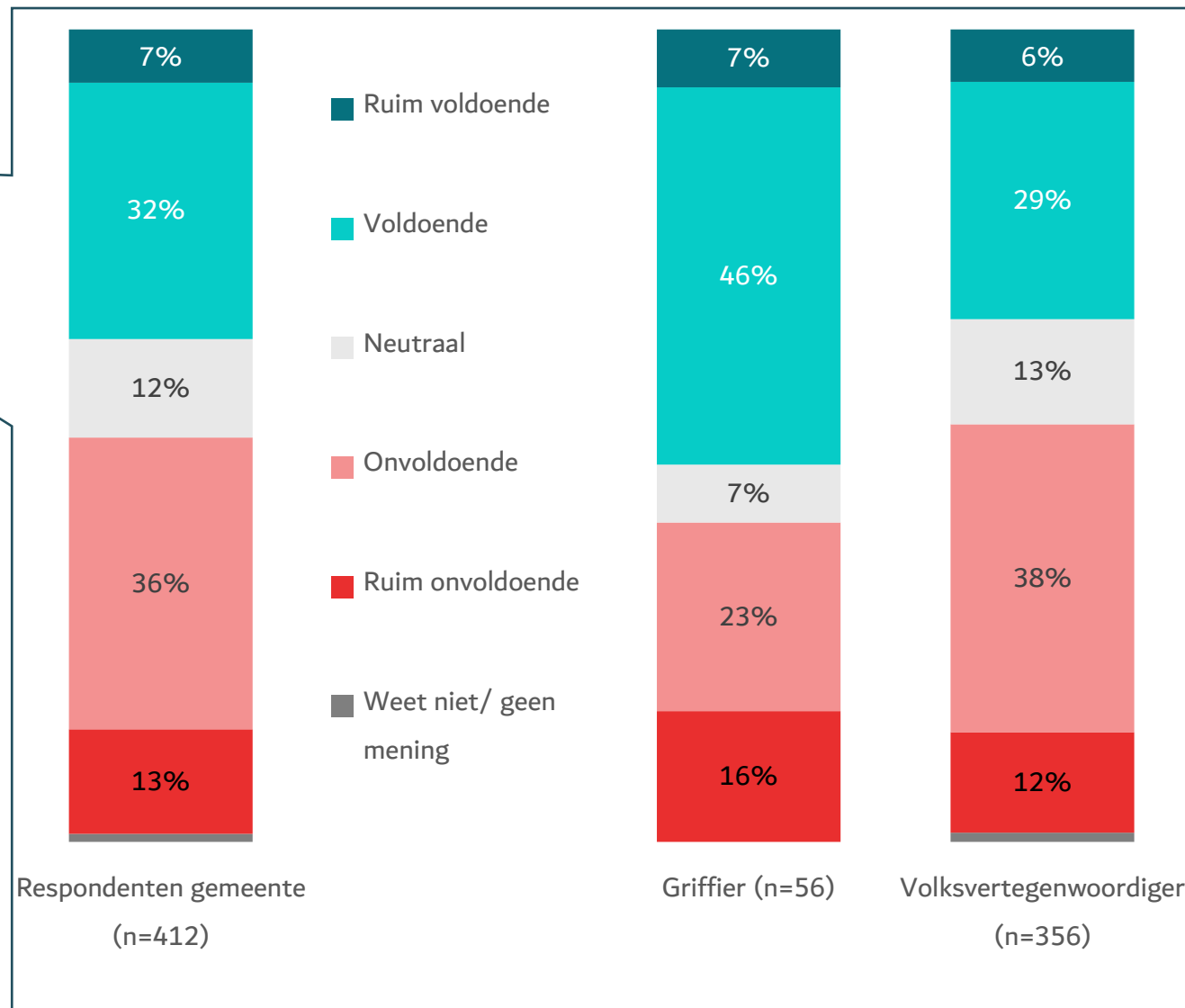
FYSIEKE DEELNEMERS GEMENGDE VERGADERINGEN - INTERACTIE

VERDIEPING OP FUNCTIE

Tussen de functies verschillen de ervaringen over de interactie tussen de digitale en de fysieke deelnemers aan de gemengde vergadering.

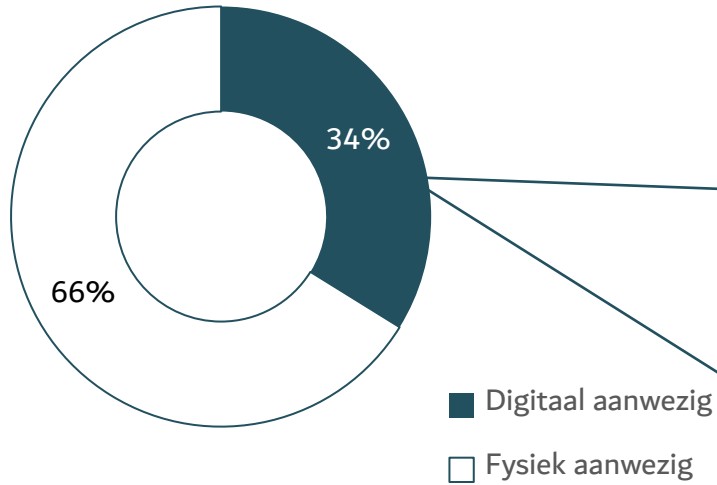
Griffiers geven vaker aan dat dit (ruim) voldoende is. Volksvertegenwoordigers ervaren dit juist vaker als (ruim) onvoldoende.

V9.1 Als u terugdenkt aan de laatste gemengde vergadering, wat voor deelnemer was u?

V9.1.2 Was er voldoende interactie tussen de digitale en de fysieke deelnemers aan de gemengde vergadering?

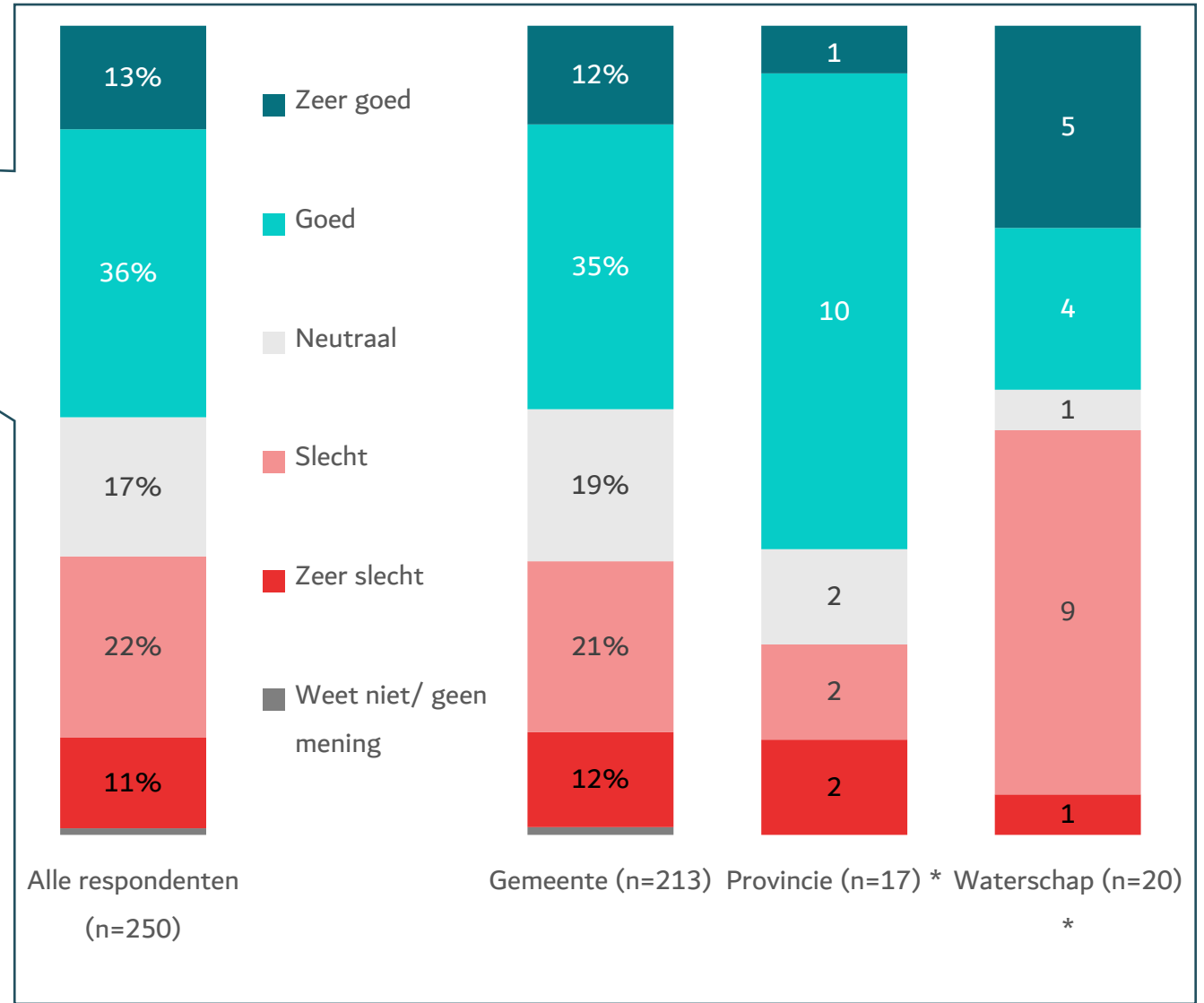
Basis: respondenten die wel deel hebben genomen aan gemengde vergaderingen en fysiek aanwezig waren

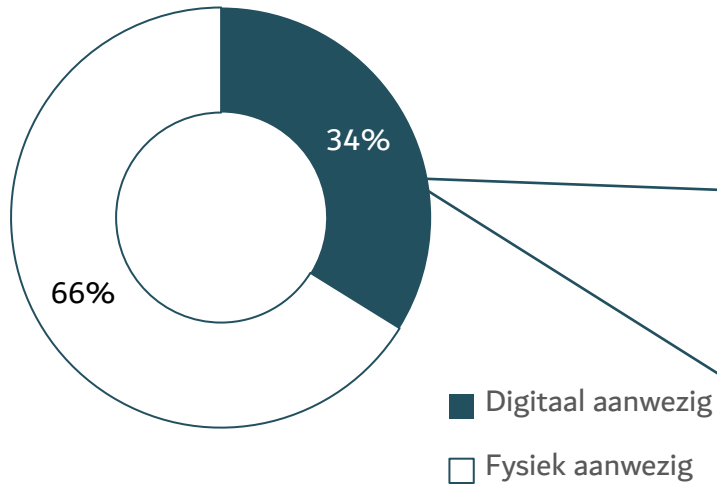

34% van de respondenten die aanwezig waren bij een gemengde vergadering, waren digitaal aanwezig. (Afgerond) 48% van deze digitale deelnemers geeft aan dat deze (digitale) deelname (zeer) goed is bevallen.

VERDIEPING OP DOELGROEP

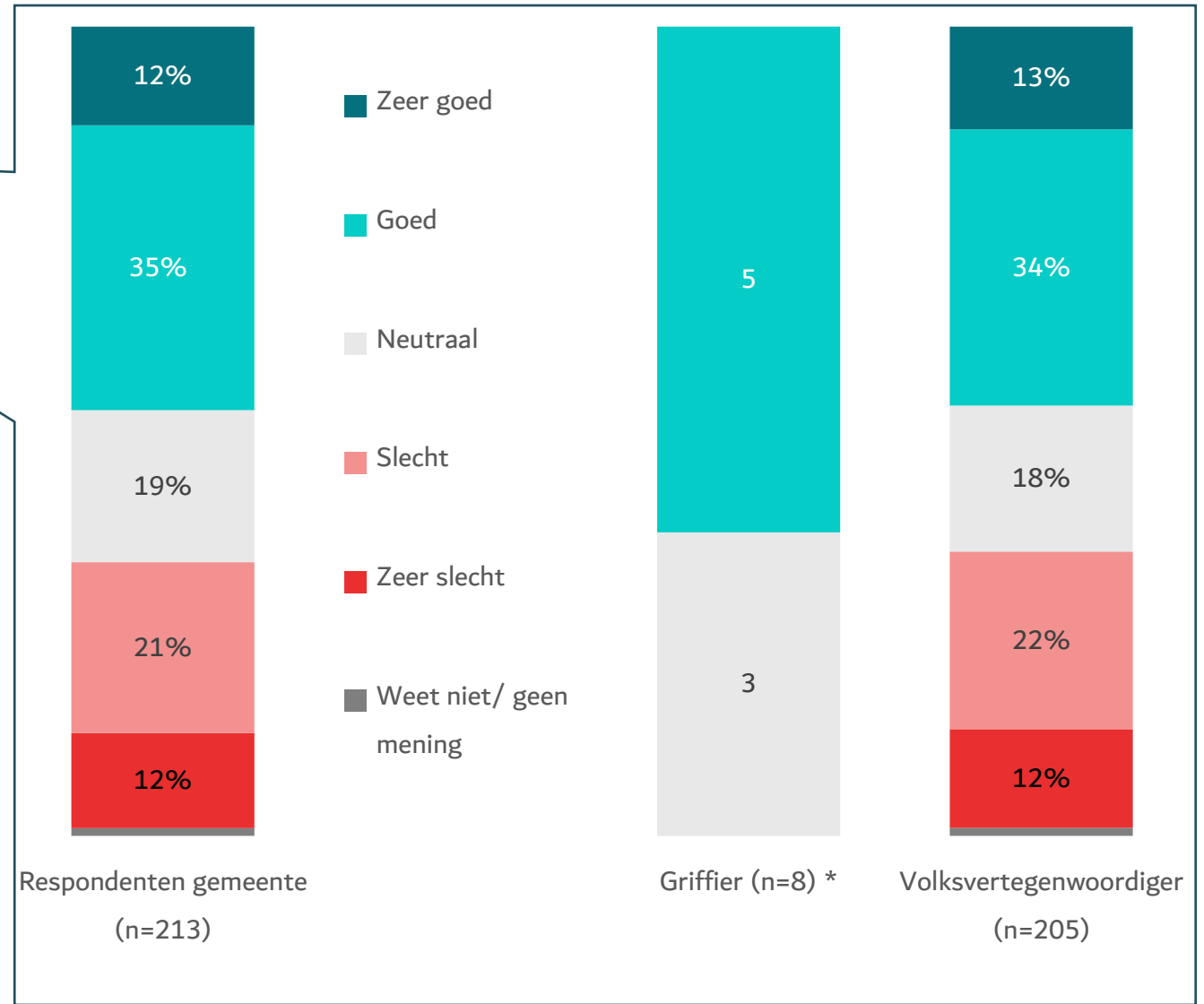
- In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven, ook worden geen (significante) verschillen benoemd.

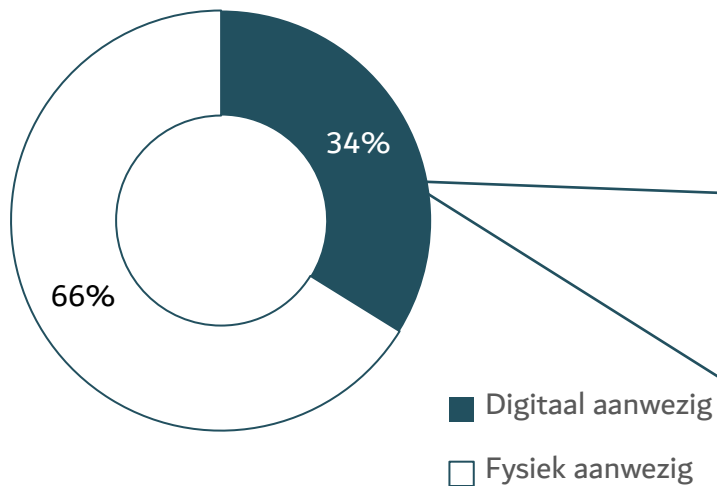
VERDIEPING OP FUNCTIE

- In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven, ook worden geen (significante) verschillen benoemd.

DIGITALE DEELNEMERS GEMENGDE VERGADERINGEN - INTERACTIE

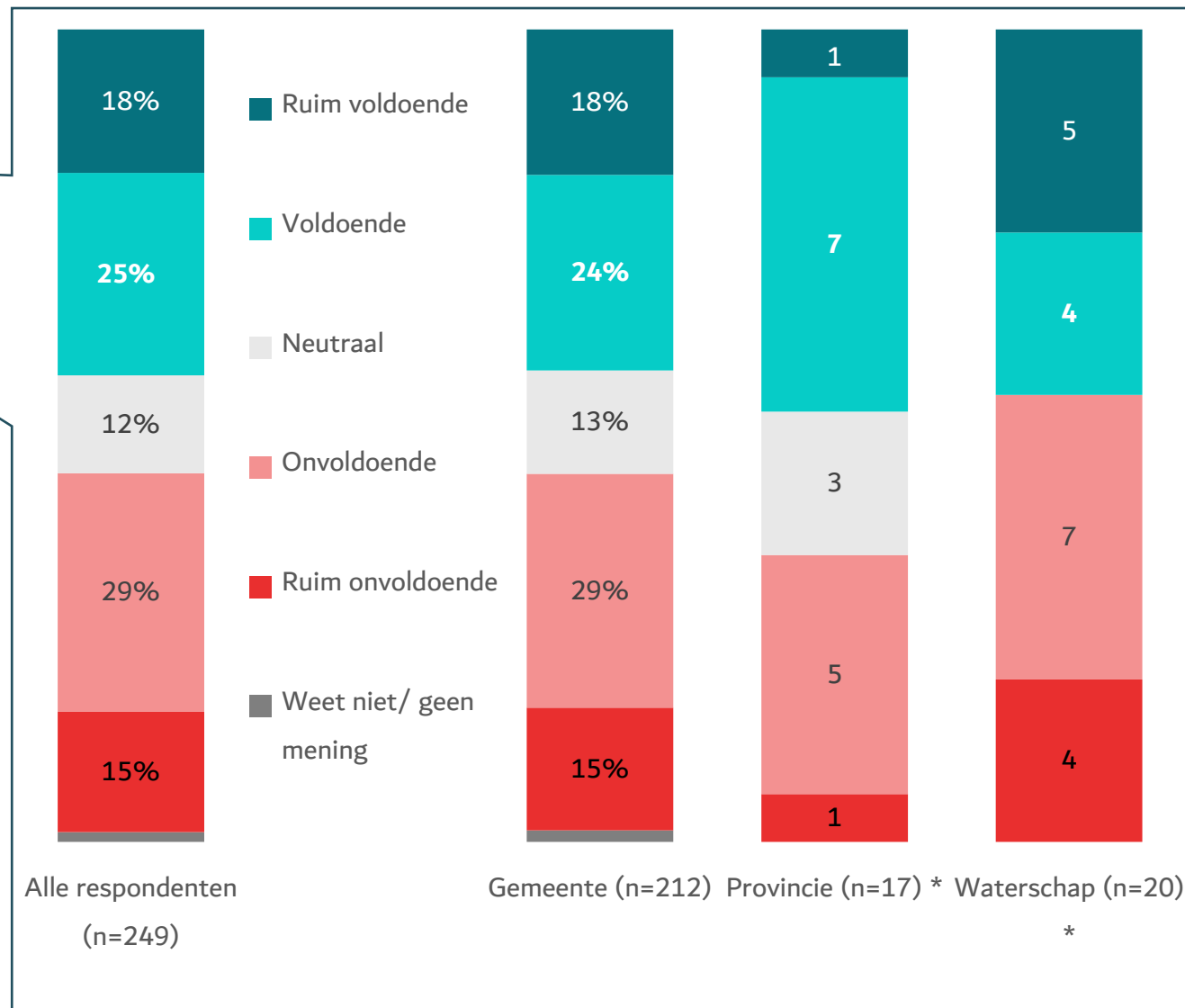

34% van de respondenten die aanwezig waren bij een gemengde vergadering, waren digitaal aanwezig.

43% van deze digitale deelnemers geeft aan dat de deelname aan de gemengde vergadering (ruim) voldoende was. Een nagenoeg gelijk aantal (44%) geeft daarentegen aan dat de deelname juist (ruim) onvoldoende was.

VERDIEPING OP DOELGROEP

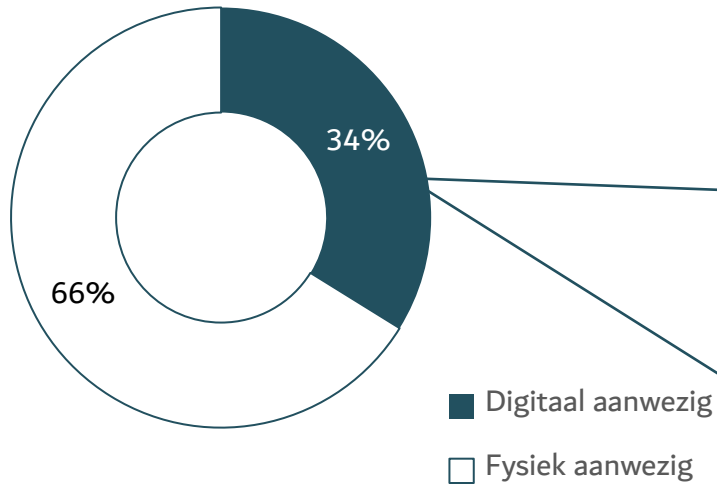
- In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven, ook worden geen (significante) verschillen benoemd.

V9.1 Als u terugdenkt aan de laatste gemengde vergadering, wat voor deelnemer was u?

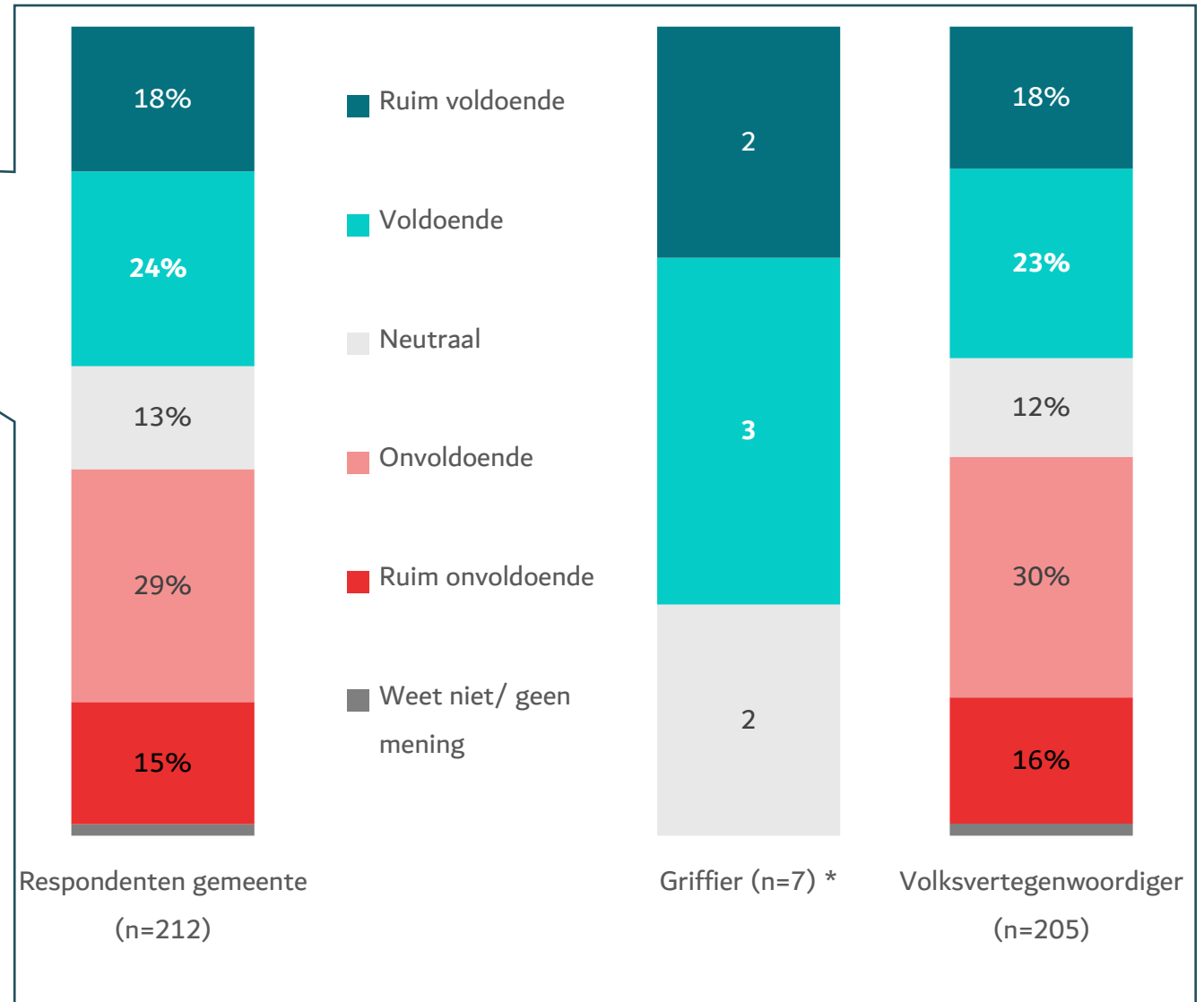
9.1.2 Kon u als digitale deelnemer even goed deelnemen aan de gemengde vergadering als de fysieke deelnemers?

Basis: respondenten die wel deel hebben genomen aan gemengde vergaderingen en digitaal aanwezig waren

VERDIEPING OP FUNCTIE

- In verband met lage aantallen worden de resultaten in absolute aantallen weergegeven, ook worden geen (significante) verschillen benoemd.

Ten slotte is het hybride vergaderen beoordeeld door de respondenten, waar ook zeer wisselde ervaringen over bestaan. Net als bij de ervaring met digitaal vergaderen is 67% van de respondenten het (zeer) eens dat hybride vergaderen het deelnemen vergemakkelijkt, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen. Ook geeft een ruime meerderheid (69%) aan, net als bij digitaal vergaderen, dat hybride vergaderen slecht is voor het plezier en de saamhorigheid.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij alle doelgroepen is een ruime meerderheid het (zeer) eens met stelling 9.2 'Hybride vergaderen vergemakkelijkt het deelnemen, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen' (G=66%, P=74%, W=74%). De provincie en het Waterschap geven relatief vaker aan het hier mee eens te zijn. Dit is ook het geval bij stelling 9.4 'Hybride vergaderen is kosten- en tijdbesparend'. Een meerderheid is het (zeer) eens met de stelling (G=53%, P=66%, W=70%); echter geven de provincie en het Waterschap relatief vaker het antwoord (zeer) mee eens.

Bij stelling 9.3 'Hybride vergaderen maakt de lokale democratie transparanter' zijn geen significante verschillen tussen de doelgroepen te benoemen.

VERDIEPING OP FUNCTIE

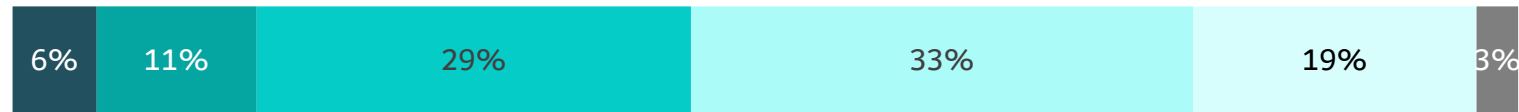
Bij zowel de griffiers (76%) als de volksvertegenwoordigers (65%) is een ruime meerderheid het (zeer) eens met stelling 9.2 'Hybride vergaderen vergemakkelijkt het deelnemen, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen'. Echter geven griffiers relatief vaker aan het hier (zeer) eens mee te zijn.

De meerderheid is het (zeer) oneens dat de stelling dat hybride vergaderen de lokale democratie transparanter maakt (9.3: G=59%, V=52%). De griffiers geven relatief vaker het antwoord (zeer) mee oneens. Bij stelling 9.4 'Hybride vergaderen en kosten- en tijdbesparend' is bijna de meerderheid het (zeer) mee eens (G=46%, V=54%); griffiers (27%) geven echter relatief vaker het antwoord (zeer) mee oneens dan de volksvertegenwoordigers (19%).

9.2 Hybride vergaderen vergemakkelijkt het deelnemen, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen

9.3 Hybride vergaderen maakt de lokale democratie transparanter

9.4 Hybride vergaderen is kosten- en tijdbesparend

■ Zeer mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Zeer mee oneens ■ Weet niet/geen mening

Ten slotte is het hybride vergaderen beoordeeld door de respondenten, waar ook zeer wisselde ervaringen over bestaan. Net als bij de ervaring met digitaal vergaderen is 67% van de respondenten het (zeer) eens dat hybride vergaderen het deelnemen vergemakkelijkt, doordat drempels zoals reistijd en fysieke beperkingen weg worden genomen. Ook geeft een ruime meerderheid (69%) aan, net als bij digitaal vergaderen, dat hybride vergaderen slecht is voor het plezier en de saamhorigheid.

VERDIEPING OP DOELGROEP

Bij alle drie de doelgroepen is een ruime meerderheid het (zeer) eens met stelling 9.6 'Hybride vergaderen is slecht voor het plezier en de saamhorigheid'. Echter geeft de provincie (78%) relatief vaker aan het hier (zeer) mee eens mee te zijn (G=69%, W=64%). Bij de stelling dat hybride vergaderen goed vast is te leggen in een helder (permanent) juridisch kader (9.7) is de provincie (50%) het vaker (zeer) mee eens, ten opzichte van de gemeente (40%).

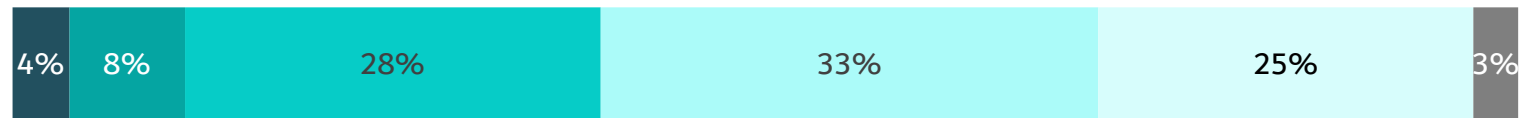
Bij stelling 9.5 'Hybride vergaderen verhoogt de kwaliteit van besturen' zijn geen significante verschillen tussen de doelgroepen te benoemen.

VERDIEPING OP FUNCTIE

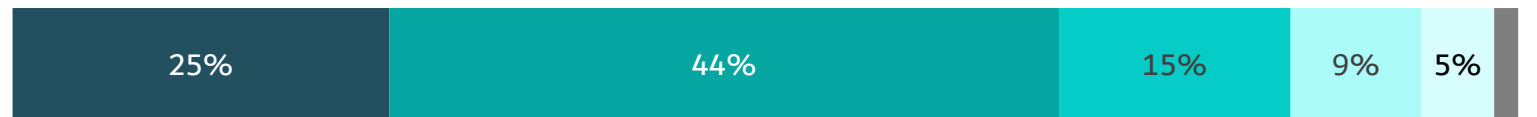
Bij zowel de griffiers (61%) als de volksvertegenwoordigers (58%) is een ruime meerderheid het (zeer) oneens met stelling 9.5 'Hybride vergaderen verhoogt de kwaliteit van besturen'. Echter geven volksvertegenwoordigers (11%) relatief vaker aan het hier (zeer) mee eens te zijn (G=7%). Griffiers (52%) zijn het relatief vaker (zeer) eens met stelling 9.7 'Hybride vergaderen is goed vast te leggen in een helder (permanent) juridisch kader', wanneer dit vergeleken wordt met de volksvertegenwoordigers (39%).

Bij stelling 9.6 'Hybride vergaderen is slecht voor het plezier en de saamhorigheid' zijn tussen de functies geen relevante significante verschillen te benoemen.

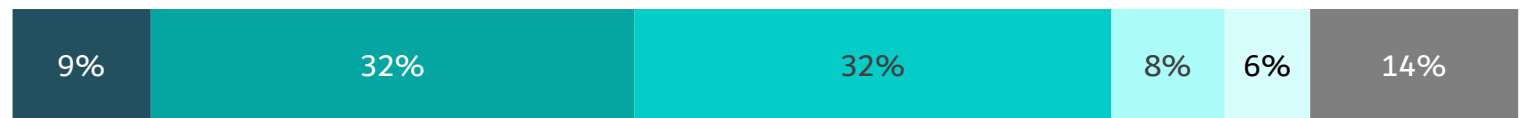
9.5 Hybride vergaderen verhoogt de kwaliteit van besturen

9.6 Hybride vergaderen is slecht voor het plezier en de saamhorigheid

9.7 Hybride vergaderen is goed vast te leggen in een helder (permanent) juridisch kader

Zeer mee eens
 Mee eens
 Neutraal
 Mee oneens
 Zeer mee oneens
 Weet niet/geen mening

H7. ONDERZOEKS- VERANTWOORDING

METHODIEK

- ▶ In de maand oktober hebben de ambtsdragers van de gemeenten, provincies en waterschappen in Nederland een uitnodiging ontvangen voor deelname aan het onderzoek.
- ▶ Op 14 oktober 2022 is een e-mail gestuurd aan de ambtsdragers met een link naar de online vragenlijst. Op 19 oktober en op 24 oktober 2022 zijn herinneringen gestuurd aan niet-responderende ambtsdragers.
- ▶ Respondenten zijn tot en met 28 oktober 2022 in de gelegenheid geweest de vragenlijst in te vullen.
- ▶ Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

RESPONS/POPULATIE OP GEMEENTE, PROVINCIE EN WATERSCHAP

Geslacht	Raadsleden		Statenleden		AB-leden	
	Respons	Populatie	Respons	Populatie	Respons	Populatie
Man	62%	65%	63%	67%	66%	72%
Vrouw	38%	35%	37%	33%	34%	28%

Leeftijd	Respons	Populatie	Respons	Populatie	Respons	Populatie
18-30 jaar	4%	8%	0%	4%	0%	1%
31-40 jaar	8%	13%	15%	21%	3%	5%
41-50 jaar	13%	17%	9%	13%	6%	10%
51-60 jaar	26%	27%	35%	29%	15%	16%
61+	48%	35%	41%	33%	76%	69%

Partij	Respons	Populatie	Respons	Populatie	Respons	Populatie
50PLUS	1%	0%	1%	2%	5%	5%
CDA	11%	13%	16%	13%	11%	10%
CU	3%	4%	2%	5%	1%	3%
D66	7%	7%	2%	7%		
DENK	0%	0%	1%	1%		
FvD	0%	0%	5%	5%		
GL	7%	6%	5%	10%		
JA21			4%	5%		
Lokale Partij	46%	43%	16%	10%	17%	15%
PvdA	7%	7%	10%	10%	11%	8%
PvdD	1%	1%	4%	4%	5%	3%
PVV	1%	1%	9%	6%		
SGP	2%	3%	1%	2%	1%	1%
SP	2%	2%	7%	6%		
VVD	12%	12%	16%	14%	7%	12%
AWP					2%	4%
Water Natuurlijk					13%	13%
Geborgden					27%	24%

RESPONS/POPULATIE OP GEMEENTE, PROVINCIE EN WATERSCHAP

Provincie	Raadsleden		Statenleden		AB-leden	
	Respons	Populatie	Respons	Populatie	Respons	Populatie
Drenthe	4%	4%	9%	7%	0%	0%
Flevoland	2%	2%	6%	7%	0%	4%
Friesland	5%	5%	10%	8%	5%	5%
Gelderland	13%	14%	10%	9%	10%	15%
Groningen	3%	3%	9%	8%	8%	7%
Limburg	7%	8%	2%	9%	5%	5%
Noord-Brabant	17%	16%	9%	10%	21%	15%
Noord-Holland	14%	13%	7%	10%	19%	15%
Overijssel	6%	7%	11%	8%	4%	9%
Utrecht	8%	8%	2%	9%	4%	5%
Zeeland	4%	3%	7%	7%	4%	5%
Zuid-Holland	18%	17%	17%	10%	21%	15%

Zetelaantal	Respons	Populatie	Respons	Populatie	Respons	Populatie
1	9%	7%	7%	9%	11%	11%
2	17%	16%	11%	11%	23%	21%
3	20%	19%	20%	18%	24%	28%
4	16%	16%	22%	17%	14%	14%
5	13%	13%	14%	14%	8%	10%
6	8%	9%	6%	10%	3%	3%
7	7%	7%	7%	5%	7%	8%
8	4%	5%	4%	9%	5%	3%
9	3%	2%	5%	5%	0%	0%
10	2%	2%	4%	4%	0%	0%
11	1%	1%	0%	0%	0%	0%
12+	1%	0%	0%	0%	5%	2%

Overheid in Nederland is onderdeel van Inviior. Inviior is een Horsters no-nonsens bedrijf, dat sterk is in het **raadplegen van meningen**. Met een **up-to-date database** met beleidsbepalers in Nederland kunnen wij snel en efficiënt de landelijk/regionale meningen peilen over relevante (politieke) vraagstukken.

Inviior biedt onafhankelijk advies en projectbegeleiding rondom (participatie)beleid. We begeleiden opdrachtgevers in drie fasen van het participatieproces.

Inzicht – Door onderzoek te doen verzamelen we betrouwbare informatie.

Visie – De opgehaalde inzichten vertalen we naar een gedragen beleidsmatig advies, maar het liefst daarbij ook een participatiebeleid om nu, en in de toekomst, belanghebbenden betrokken te houden.

Organisatie – Vervolgens helpen we met het implementeren van dit beleidsadvies.

Onze **professionele en flexibele** medewerkers geloven in gemeenschap; een zo breed mogelijke groep moet kunnen meedenken en meepraten over lokale maatschappelijke vraagstukken. Door een **transparant** inzicht in hetgeen leeft en speelt onder burgers/ bestuurders/ politici, levert dit beter beleid en meer draagvlak op.

Inviior
Herstraat 20
5961 GJ Horst

www.inviior.nl
advies@inviior.nl
085-4860100

Inviior is lid van MOA.

